

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA PODNIKOHOSPODÁŘSKÁ

Analýza nákladů a jejich zhodnocení ve vybraném podniku

Costs Analysis and Evaluation of the Selected Company

Student:	Andrea Brhlová
Vedoucí bakalářské práce:	Ing. Alena Stibůrková

Ostrava 2012

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně příloh, vypracovala samostatně.“

11. května 2012

.....

Andrea Brhlová

Poděkování

Ráda bych poděkovala vedoucí bakalářské práce Ing. Aleně Stibůrkové za odbornou pomoc, rady a připomínky při vypracování bakalářské práce.

Také chci poděkovat společnosti Agrofyto, spol. s r. o. za poskytnuté informace, zvláště pak Ing. Ludmile Mužikovské a Janě Bělotové za vstřícnou spolupráci při zpracování bakalářské práce.

Obsah

1 ÚVOD	5
2 TEORETICKÉ VYMEZENÍ ANALÝZY NÁKLADŮ	6
2.1 Pojetí nákladů.....	7
2.1.1 Finanční pojetí nákladů	8
2.1.2 Manažerské pojetí nákladů	8
2.2 Klasifikace nákladů.....	8
2.2.1 Druhové členění nákladů.....	9
2.2.2 Účelové členění nákladů	10
2.2.3 Členění nákladů podle místa vzniku a odpovědnosti za jejich vznik.....	10
2.2.4 Kalkulační členění nákladů	11
2.2.5 Členění nákladů ve vztahu k objemu prováděných výkonů.....	12
2.2.6 Členění nákladů z hlediska rozhodovacích procesů.....	16
2.2.7 Utopené náklady.....	17
2.2.8 Oportunitní náklady.....	17
2.3 Metody stanovení nákladových funkcí	17
2.3.1 Metoda klasifikační analýzy.....	18
2.3.2 Metoda dvou účetních období	19
2.3.3 Grafická metoda	20
2.3.4 Technologická metoda	21
2.3.5 Metoda sumační	21
2.3.6 Metoda regresní a korelační analýzy	22
2.4 Analýza bodu zvratu	22
2.4.1 Grafické stanovení bodu zvratu.....	23
2.4.2 Matematické odvození bodu zvratu	24
2.4.3 Využití analýzy bodu zvratu	26
3 CHARAKTERISTIKA PODNIKU	28
3.1 Základní údaje o společnosti.....	28
3.1.1 Předmět podnikání dle výpisu z obchodního rejstříku	28
3.1.2 Poloha společnosti.....	29
3.1.3 Historie společnosti	29
3.1.4 Organizační struktura společnosti	30

3.1.5 Počet zaměstnanců	30
3.2 Produkty společnosti.....	31
3.2.1 BIO mléčné produkty	31
3.2.2 BIO masné produkty	31
3.2.3 Rostlinná výroba	32
3.3 Jak hospodaří ekologičtí zemědělci	32
3.4 Základní ekonomické ukazatele společnosti	33
4 APLIKACE VYBRANÝCH METOD ANALÝZY NÁKLADŮ V KONKRÉTNÍM PODNIKU A ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ	36
4.1 Analýza nákladů dle druhu.....	36
4.2 Kalkulační členění nákladů	38
4.2.1 Kalkulační členění nákladů roku 2010.....	39
4.2.2 Kalkulační členění nákladů roku 2011	44
4.3 Klasifikační analýza nákladů.....	50
4.3.1 Klasifikační analýza nákladů let 2010 a 2011	50
4.4 Analýza bodu zvratu	55
4.4.1 Rozdělení nákladů na fixní a variabilní část	55
4.4.2 Stanovení parametrů pro výpočet bodu zvratu.....	57
4.4.3 Výpočet bodu zvratu	58
4.5 Shrnutí.....	59
5 ZÁVĚR.....	61
Seznam použité literatury	62
Seznam zkratk	64
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce	
Seznam příloh	

1 ÚVOD

Nedílnou součástí činnosti každého podniku je sledování nákladů, které jsou při podnikatelské činnosti vynakládány. Náklady by měly být přehledně vedeny, aby bylo možné posoudit, zda byly ekonomické zdroje efektivně vynaloženy či nikoliv. V současné době je řízení nákladů velmi důležité především z důvodu stále rostoucí a silnější konkurence. Aby se podnik udržel na trhu a odolával tlaku konkurence, je nucen snižovat své náklady. Základním předpokladem úspěchu je tedy efektivní zhodnocení vložených prostředků a optimální výše nákladů a jejich efektivní řízení.

Je nezbytně důležité provádět analýzu nákladů a zjistit tak, v jakém poměru jsou náklady zastoupeny na celkovém výsledku hospodaření. Na jejich vývoj působí celá řada faktorů, které lze jen obtížně kvantifikovat. Proto jsou vytvářeny nákladové modely, které vyjadřují vliv faktorů na změnu nákladů. V praxi je nejvíce využíván model, který připisuje všechny změny nákladů jednomu faktoru, a to objemu produkce. Pro stanovení nákladů a jejich analýzu existuje několik metod, které respektují skutečnost, že změnu nákladů zapříčiňuje objem produkce.

Cílem bakalářské práce je provést analýzu nákladů na ekofarmě a potvrdit tak, že náklady v ekologickém zemědělství vysoce převažují nad výnosy.

Ve druhé kapitole je vymezen teoretický rámec týkající se nákladů. Jsou zde uvedena pojetí nákladů z různých hledisek, způsoby, jak lze náklady klasifikovat, dále, jakými metodami je možné stanovit nákladové funkce, a v neposlední řadě také analýza bodu zvratu.

Ve třetí kapitole je představena společnost Agropyto, spol. s r. o. a základní údaje o ní, jako je poloha, historie, předmět podnikání, a také produkty společnosti a jak hospodaří ekologičtí zemědělci.

Čtvrtá kapitola je zaměřena na druhové a kalkulační členění nákladů, metody analýzy nákladů a bod zvratu. Vše bude aplikováno na konkrétní hodnoty společnosti a na základě zjištěných výsledků bude zhodnocena provedená analýza nákladů.

2 TEORETICKÉ VYMEZENÍ ANALÝZY NÁKLADŮ

K nejdůležitějším a nejsledovanějším charakteristikám hospodaření podniku řadíme výnosy, náklady a hospodářský výsledek. Abychom se mohli zaměřit na náklady, je nutné si definovat každý z těchto pojmů. [2]

Výnosy se formulují jako ekonomický užitek, převoditelný na peníze a dosažený účelným vynaložením ekonomických prostředků. [1]

Výnosy podniku jsou tvořeny:

- provozními výnosy – jsou to veškeré výnosy získané v provozně hospodářské činnosti podniku, v podstatě jde o tržby za prodej,
- finančními výnosy – jedná se o výnosy získané z finančních investic, vkladů, účastí a cenných papírů,
- mimořádnými výnosy – jde o výnosy získané mimořádně, např. prodejem odepsaných strojů. [2]

Náklady se obecně vymezují jako obětování ekonomických prostředků na určitý výkon jako výsledek aktivity, převoditelné na peníze, přinášející předpokládaný ekonomický užitek. [1]

Náklady podniku tvoří:

- běžné provozní náklady podniku – to jsou např. spotřeba materiálu a energie, osobní náklady,
- odpisy,
- ostatní provozní náklady,
- finanční náklady – úroky a jiné finanční náklady,
- mimořádné náklady – např. dary, mimořádné odměny.

Hospodářský výsledek podniku je tvořen rozdílem výnosů a nákladů. Pokud jsou výnosy vyšší než náklady, podnik dosahuje zisku. V opačném případě, a to když jsou náklady vyšší než výnosy, jde o ztrátu.

Přehled o výnosech, nákladech a hospodářském výsledku podniku nám dává výkaz zisku a ztráty. [2]

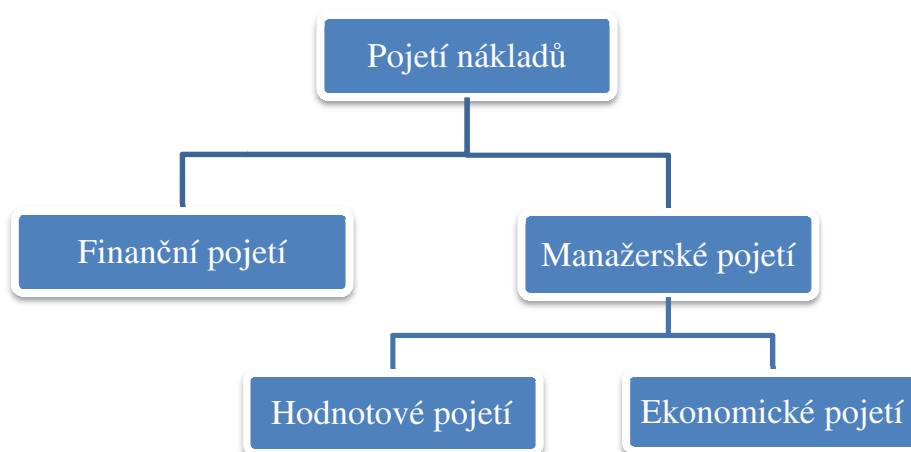
2.1 Pojetí nákladů

Na náklady lze pohlížet ze dvou pohledů, a to z pohledu vlastníků a externích uživatelů, to jde o finanční účetnictví, nebo z pohledu řídicích pracovníků, který je vyjádřený ve vnitropodnikovém a manažerském účetnictví. [4]

Manažerské pojetí nákladů lze dále rozdělit na:

- hodnotové pojetí – zde se řeší otázka, jaké ekonomické zdroje byly v průběhu procesu vynaloženy,
- ekonomické pojetí – odpovídá na otázku, jakou maximální hodnotu lze vyprodukovat ze spotřebovaných zdrojů. [7]

Obr. č. 2.1 Vztah jednotlivých přístupů k pojetí nákladů

Zdroj: Moderní metody řízení nákladů.

2.1.1 Finanční pojetí nákladů

Náklady ve finančním účetnictví vyjadřují skutečně spotřebované a peněžně vyjádřené ekonomické zdroje. Nákladem ve finančním účetnictví rozumíme jakékoliv snížení užitečnosti majetku podniku. Jde o úbytek aktiv, kdy nemusí jít jen o úbytek peněžních prostředků, ale i dříve nakoupeného majetku, který je teprve nyní spotřebován nebo opotřebován. Projevuje se také zvýšením závazků podniku bez ohledu na to, za jakým účelem byl náklad spotřebován. [1]

2.1.2 Manažerské pojetí nákladů

Pojetí nákladů v manažerském účetnictví si klade za cíl informačně podporovat manažery při řízení všech dílčích činností, které v podniku probíhají. Náklady z pohledu manažera jsou takové vynaložené prostředky, které byly vynaloženy v souvislosti s nějakou podnikovou aktivitou, nebo které vzniknou až v budoucnosti. Jsou tedy vymezeny jako účelné a účelové vynaložení prostředků a práce při zhotovení výrobků nebo provedení výkonů. Jde o náklady spojené s hlavní výdělečnou činností podniku. [4]

Manažerské účetnictví se vyznačuje několika charakteristikami:

- klade důraz na užití dat uvnitř podniku,
- při pokrytí informačních potřeb manažerů se zaměřuje na budoucnost,
- nemusí se řídit legislativně upravenými pravidly pro vedení účetnictví,
- klade důraz na to, aby poskytovaná data měla přímou souvislost s daným problémem,
- nepohlíží na podnik jako celek, ale spíše zaměřuje svou pozornost na části podniku,
- na data nepeněžního charakteru klade větší důraz než na přesnost dat,
- podnik není povinen ho vést. [3]

2.2 Klasifikace nákladů

Účinné řízení nákladů závisí na jejich podrobném rozdělení. Abychom byli schopni optimalizovat či snižovat náklady, je nutné poznat a pochopit podstatu jednotlivých nákladových položek, které v podniku vznikají. Je potřeba si uvědomit, že v podniku existují

stovky položek nákladů a jejich členění musí být vyvoláno účelovou potřebou k řešení určitého problému. [1],[4]

2.2.1 Druhové členění nákladů

Členění nákladů podle druhu je v běžném finančním účetnictví nejčastějším přístupem ke klasifikaci nákladů. Jde o rozdělení nákladů, které odpovídá finančnímu pojetí nákladů. Náklady jsou členěny podle jednotlivých druhů. Toto členění je vhodné při konstrukci účetních výkazů, např. výkaz zisku a ztráty. [4]

Za základní nákladové druhy se považují:

- spotřeba materiálu,
- mzdové náklady,
- odpisy hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku,
- spotřeba a použití externích prací a služeb, např. přepravné, nájemné, spotřeba energie, opravy a udržování,
- finanční náklady, jako např. úroky, pojistné, bankovní poplatky.

Náklady v druhovém členění přehledně zachycuje účetní systém ekonomické jednotky. Charakteristika jednotlivých nákladových druhů zcela jasně vyplývá z účetní osnovy a průběhu účtování. Náklady podle účetní osnovy zachycujeme v 5. účtové třídě.

Základní členění nákladů je následující:

- provozní náklady – souvisí s pravidelně se opakující činností podniku,
- finanční náklady – zachycují náklady na finanční operace podniku,
- mimořádné náklady. [1]

Druhové členění nákladů je z pohledu optimalizace nezbytné. Podíl jednotlivých nákladových druhů v organizacích nám může napovědět, jaký význam zaujímá určitý nákladový druh. To nám může pomoci poznat, jak se v absolutní hodnotě projeví relativní úspora daného nákladového druhu, nebo na které nákladové druhy se máme zaměřit při snaze o nákladovou optimalizaci. Nevýhodou tohoto členění je, že nám neposkytuje informace o tom, jak a k jakému účelu byly náklady vynaloženy. [4]

2.2.2 Účelové členění nákladů

Důležitým předpokladem úspěšného řízení nákladů je umět náklady uspořádat ve vztahu k účelu jejich vynaložení. Pro stanovení vztahu dílčích nákladových položek k podnikovým výkonům a jejich efektivnosti se používá několik rozdílných členění. První z nich je členění na tyto náklady:

- **technologické náklady** – jsou náklady, které jsou bezprostředně vyvolány technologickým procesem nebo s ním nějakým způsobem účelově souvisí. Jde například o náklad na spotřebu materiálu určitého množství a kvality nebo i náklad, kterým jsou odpisy zařízení sloužící k výrobě v rámci určité výrobní technologie.
- **náklady na obsluhu a řízení** – tyto náklady slouží k vytváření podmínek průběhu technologického procesu. Jde například o náklady na vytápění a provoz budov, na spotřebu energie v kancelářích nebo mzdy administrativních pracovníků.

Při rozhodovacích procesech se toto členění jeví příliš obecné. Je velmi složité zjistit, která nákladová položka přímo souvisí s technologickým procesem, a která položka je vyvolána obsluhou a zajištěním průběhu procesu. Naopak ale díky tomuto rozdělení můžeme určit náklady ve vztahu k jednotce výkonu dané organizace.

Další členění nákladů je podle vztahu ke konkrétnímu výkonu či jednici:

- **jednicové náklady** – jsou částí technologických nákladů, které souvisí nejenom s technologickým procesem, ale souvisí přímo s jednotkou prováděného výkonu, jakou je např. jeden výrobek.
- **režijní náklady** – zahrnují v sobě náklady na obsluhu a řízení, a tu část technologických nákladů, která nesouvisí s jednotkou výkonu, ale s technologickým procesem jako celkem. Tyto náklady nerostou přímo úměrně s počtem provedených výkonů, a proto je obtížné jejich stanovení. Musíme vycházet z konkrétní situace v daném podniku. [4]

2.2.3 Členění nákladů podle místa vzniku a odpovědnosti za jejich vznik

Řízení hospodárnosti a efektivnosti nemusí být založeno jen na účelově vynaložených nákladech. Je velmi důležité se také zaměřit na náklady vznikající v jednotlivých

vnitropodnikových útvarech. Každý útvar odpovídá za vynaložené náklady na jednotlivé činnosti a aktivity, které v něm probíhají. Toto členění nákladů probíhá tak, že první rozčleníme náklady podle místa vzniku, a po té navazuje členění podle odpovědnosti. Mezi základní vnitropodnikové útvary patří hospodářská a nákladová střediska.

Pojem středisko se vztahuje k ekonomické a organizační struktuře podniku. Úkolem organizační struktury je vymezit odpovědnosti a pravomoci jednotlivých vnitropodnikových útvarů. Význam ekonomické struktury spočívá v zobrazení vazby mezi vnitropodnikovými útvary a posouzení vývoje hodnotových veličin, tj. nákladů, výnosů a vnitropodnikového výsledku hospodaření.

Z hlediska stupně pravomoci a odpovědnosti rozlišujeme dva základní typy útvarů:

- **hospodářské středisko** je z hlediska pravomoci a odpovědnosti vyšším typem útvaru ekonomické struktury. Svou činností má možnost ovlivňovat jak výši nákladů, tak i výši výnosů. Základním hodnotovým kritériem je vnitropodnikový výsledek hospodaření.
- **nákladové středisko** je typem útvaru na nižší úrovni z hlediska pravomoci a odpovědnosti. Iniciativa pracovníků je zejména orientována na hospodárnost, a to vzhledem k charakteru činnosti, který neumožňuje vyjádřit objem aktivity nebo k jednoznačně zadanému úkolu a sortimentu výroby. Výsledkem je zde rozdíl mezi skutečně vynaloženými náklady a stanoveným nákladovým úkolem. [1]

2.2.4 Kalkulační členění nákladů

Kalkulační členění nákladů je založeno na přiřazování nákladů k finálnímu výkonu. Díky tomuto členění se řeší například úlohy typu vyrobit či nakoupit, zrušit či zavést výrobu určitého sortimentu, preferovat či potlačit výrobu konkrétního typu výrobku.

Z hlediska přiřaditelnosti a zjistitelnosti nákladu na jednotku výkonu rozlišujeme dvě skupiny nákladů:

- **přímé náklady** – jsou to náklady, které přímo souvisí s konkrétním druhem výkonu a jsou přímo zjistitelné měřením nebo vážením na kalkulační jednici,

- **nepřímé náklady** – představují společné náklady, které nelze zjistit nebo stanovit na kalkulační jednici.

V některých případech lze přímé náklady ztotožňovat s náklady jednicovými. Příkladem může být spotřeba základního materiálu. Ta je současně nákladem přímým i jednicovým. Také režijní a nepřímé náklady můžeme dávat do souvislosti. Většina režijních nákladů je společná více druhům výkonů. Při řešení některých rozhodovacích úloh je třeba i tyto náklady přiřadit na kalkulační jednici. Z kalkulačního hlediska jde o náklady nepřímé.

Ne vždy však náklad přímý je současně i nákladem jednicovým a stejně tak, náklad nepřímý je i režijním. Vysvětlení lze podat na příkladu výroby s jedním výkonem a ve sdružené výrobě:

- ve výrobě s jedním druhem výkonu jsou všechny náklady pokládány za přímé, ale nadále je třeba rozlišovat náklady jednicové (např. spotřeba surovin nebo základního materiálu) a režijní (např. spotřeba kancelářských potřeb).
- ve sdružené výrobě (např. při výrobě ropy) nelze žádné náklady rozlišit podle jednotlivých výkonů přímo, ani jednicové, ani režijní. Náklady jsou vynakládány společně a musí se rozdělit na výkony nepřímými způsoby, např. rozčítací nebo odečítací metodou. [1]

2.2.5 Členění nákladů ve vztahu k objemu prováděných výkonů

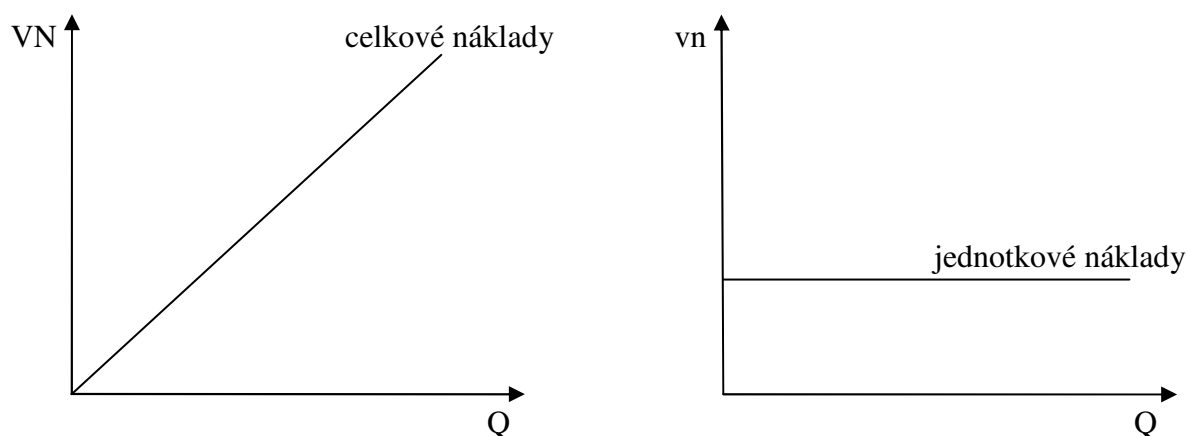
Klasifikace nákladů ve vztahu k objemu prováděných výkonů je považována za jeden z nejdůležitějších nástrojů řízení nákladů. Na rozdíl od výše uvedených klasifikací, které byly zaměřeny na minulé, již spotřebované náklady, je cílem tohoto členění zaměřit se na zkoumání nákladů za předpokladu různých variant objemu budoucích výkonů. Základním nástrojem pro tvorbu manažerského rozhodnutí je poznání toho, jak budou reagovat náklady na změnu v objemu výkonů.

V rámci členění je možno rozlišit tyto základní skupiny nákladů:

- variabilní náklady,
- fixní náklady,
- smíšené náklady. [4]

Variabilní náklady jsou náklady, které se mění v závislosti na objemu produkce. Základní složkou variabilních nákladů jsou tzv. náklady **proporcionální**. Tyto náklady se mění přímo úměrně se změnou objemu výkonů. Celkové proporcionální náklady se vyvíjejí lineárně, kdežto jednotkové proporcionální náklady mají konstantní charakter. Příkladem proporcionálních variabilních nákladů může být spotřeba přímého materiálu, úkolová mzda dělníků nebo energie spotřebovaná k provozu strojů. [1],[4]

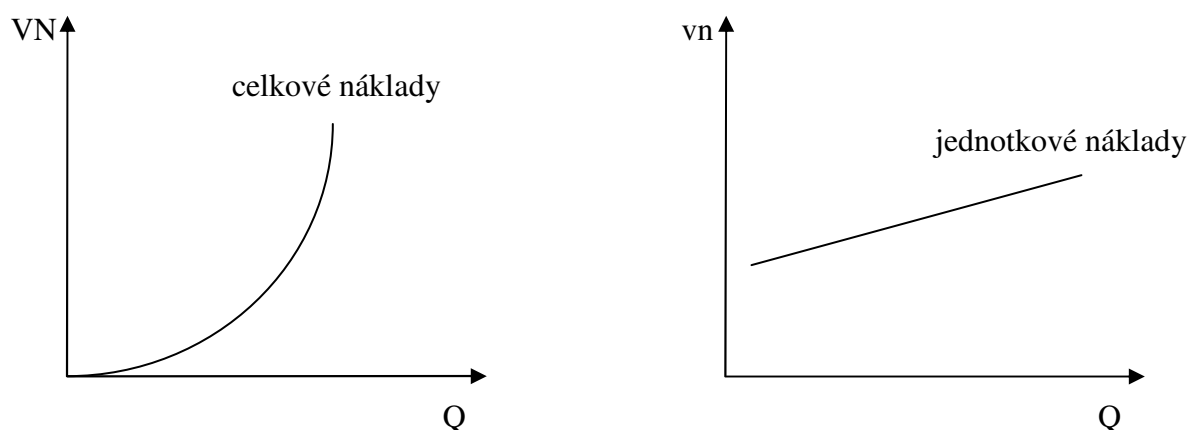
Obr. č. 2.2 Celkové a jednotkové proporcionální náklady

Zdroj: Teorie nákladů a kalkulace.

Všechny variabilní náklady podniku nebudou mít vždy proporcionální charakter. Existují situace, kdy náklady rostou rychleji nebo pomaleji než objem produkce. Pokud náklady rostou rychleji než objem produkce, jedná se o tzv. **nadproporcionální** náklady. Vznik těchto nákladů není tak častý. Příkladem jejich vzniku může být zvýšení mzdových nákladů při přesčasových pracích nebo zaměstnávání vysoce kvalifikovaných pracovníků jednoduchými pracemi. Tyto náklady vyvolávají na první pohled dojem nevhodnosti, která pak snižuje i celkovou efektivnost podniku. Odpovědní pracovníci podniku by si měli včas všimnout nadproporcionálního vývoje nákladů, aby mohli provést potřebná opatření k zamezení tohoto průběhu nákladů. [1],[4]

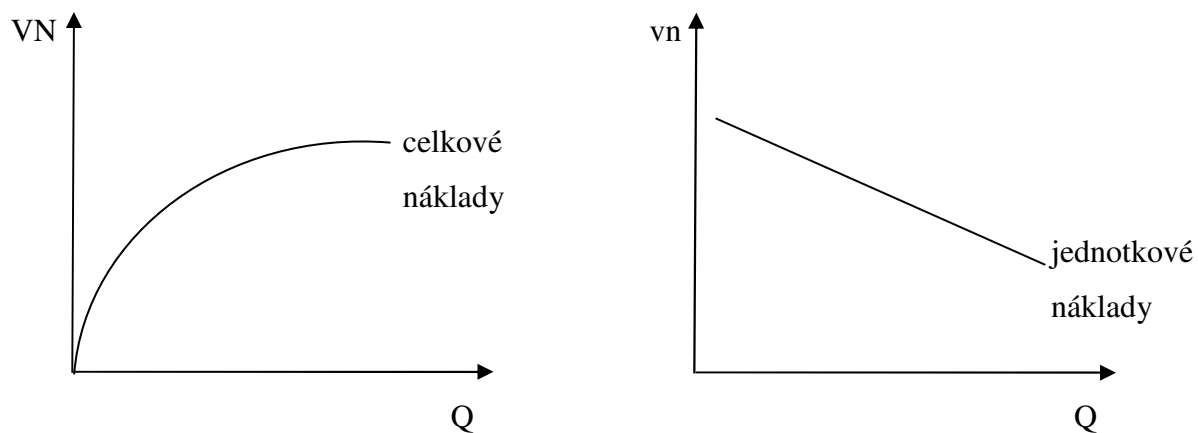
Obr. č. 2.3 Celkové a jednotkové nadproporcionální náklady

Zdroj: Teorie nákladů a kalkulace.

Dalším typem variabilních nákladů jsou **podproporcionální** náklady. Tyto náklady rostou pomaleji než objem produkce a podíl nákladů na jednotku produkce klesá. V praxi je tento typ nákladů poměrně častý. Příkladem mohou být náklady na pomocné materiály, např. mazadla, oleje, pohonné hmoty a spotřeba technologické energie. Ekonomicky výhodnější a hospodárnější je vždy vývoj nákladů podproporcionálních. [1]

Obr. č. 2.4 Celkové a jednotkové podproporcionální náklady

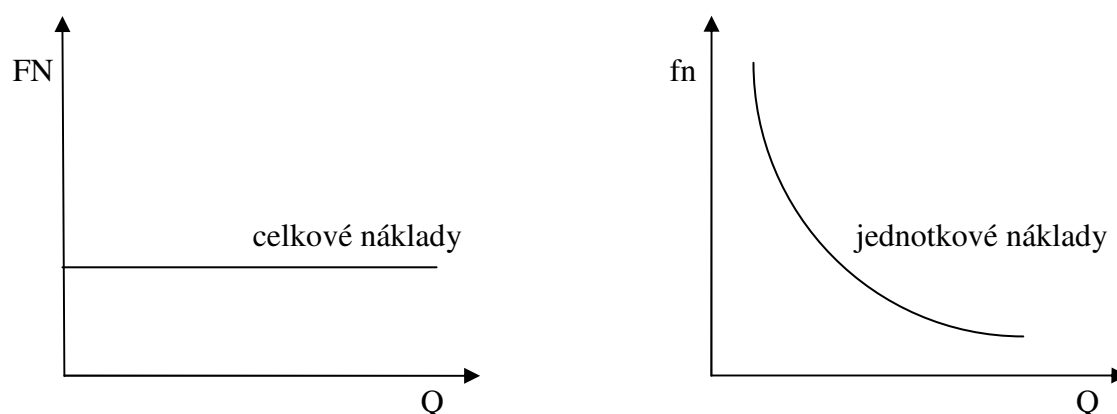
Zdroj: Teorie nákladů a kalkulace.

Fixní náklady jsou náklady, které nejsou závislé na změnách objemu výroby. Nemění se v určitém rozsahu prováděných výkonů nebo činnosti podniku. Většinou se jedná o náklady určené k zajištění výrobního procesu. Příkladem fixních nákladů jsou např. mzdy řídících pracovníků podniku, odpisy DHM a DNM nebo leasing automobilů. [1],[4],[5]

Tyto náklady můžeme členit dle vztahu k objemu výkonů na následující:

- **absolutně fixní náklady** jsou náklady, jejichž celková výše se nemění, přestože se mění objem produkce. Tyto náklady se dále člení na:
 - *jednorázové* – jsou to náklady spojené se záběhem výroby,
 - *průběžné* – jsou to náklady, které se opakovaně vynakládají v určitých intervalech, např. nájemné.

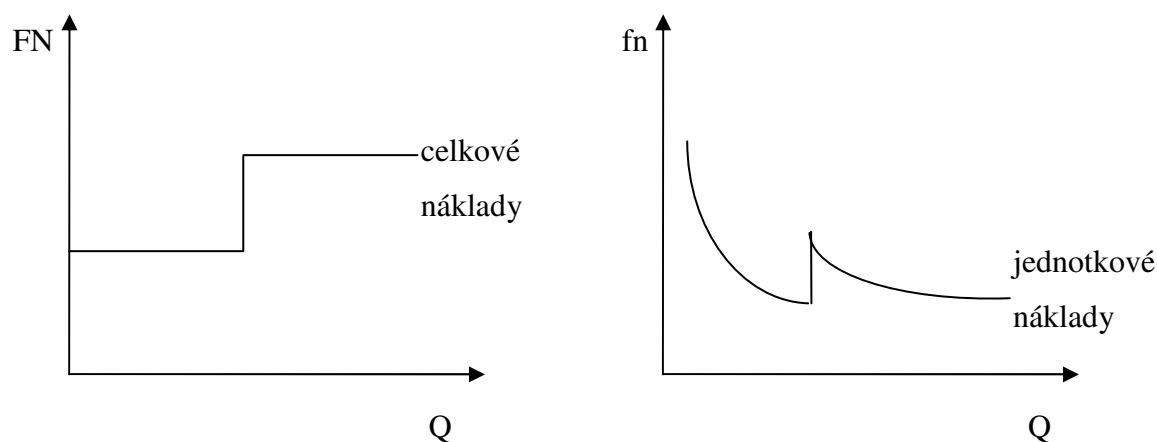
Obr. č. 2.5 Celkové a jednotkové absolutní fixní náklady

Zdroj: Teorie nákladů a kalkulace.

- **mění se skokem** – jde o náklady, které se ve svém úhrnu nemění jen v rámci určitého objemu produkce. Po překročení určité hranice objemu výroby se mění najednou – skokem. [1]

Obr. č. 2.6 Celkové a jednotkové fixní náklady měnící se skokem

Zdroj: Teorie nákladů a kalkulace.

Charakteristické pro fixní náklady je to, že celkové fixní náklady se nemění s rostoucím objemem produkce, kdežto jednotkové fixní náklady s rostoucím objemem produkce klesají. [4]

Při větším objemu provedených výkonů budou průměrné fixní náklady klesat rychleji. Tento jev se označuje *degrese fixních nákladů*.

Smíšené náklady zahrnují fixní i variabilní složku nákladů, kdy fixní náklady jsou nezávislé na objem produkce a variabilní náklady se mění s objemem produkce. Příkladem mohou být náklady na opravy a údržbu. [1]

2.2.6 Členění nákladů z hlediska rozhodovacích procesů

Rozhodování je vždy spojeno s budoucími činnostmi podniku. U rozhodovacích úloh, vycházejících ze změn výrobního nebo reprodukčního procesu je důležité, aby náklady byly rozděleny na ty, které jsou danou změnou ovlivněné, a které nikoliv. Klasifikace nákladů se provádí vždy ve vztahu k nějakému konkrétnímu rozhodnutí. [1],[4]

Z hlediska rozhodovacích procesů lze náklady členit následovně:

- **relevantní náklady**, které přísluší pouze danému rozhodnutí a liší se podle jednotlivých alternativ přicházejících v úvahu. Součástí relevantních nákladů jsou tzv. **rozdílové náklady**, které vyjadřují rozdíl nákladů mezi dvěma alternativami. V případech neustálého zavádění změn, kdy jedna alternativa nahrazuje druhou, se rozdílové veličiny stávají základem hodnocení.
- **irelevantní náklady** jsou takové, které zůstávají nezměněné při uplatnění určitého rozhodnutí nebo jsou ve všech alternativách, které v daném rozhodnutí přicházejí v úvahu, totožné. [1]

2.2.7 Utopené náklady

Utopené náklady jsou takové, které byly vynaloženy v minulosti a současné rozhodnutí manažerů je neovlivní. [6]

2.2.8 Oportunitní náklady

Tyto náklady jsou také nazývány jako náklady ušlých příležitostí. Jedná se o částku peněz, která musí být obětována, pokud zdroje (práce, kapitál) nejsou použity na nejlepší možnou alternativu. [6]

Jedná se o ušlý zisk z rozhodnutí, které nebylo přijato. Uplatňují se především v oblasti, kdy jsou k dispozici omezené zdroje. [4]

2.3 Metody stanovení nákladových funkcí

Při volbě vhodné metody stanovení nákladové funkce vycházíme z předpokladu, že mezi celkovými náklady a objemem produkce existuje lineární vztah, a proto k jeho modelování použijeme lineární nákladovou funkci:

$$N = FN + vn \cdot Q \quad (2.1)$$

N ... celkové náklady (Kč)

FN ... celkové fixní náklady (Kč)

vn ... jednotkové variabilní náklady (Kč/jednotka produkce)

Q ... objem produkce (naturální jednotky)

Tyto parametry nákladových funkcí můžeme stanovit z empirických údajů o nákladech a objemech produkce:

- jednoho nebo dvou časových období,
- z údajů více časových období.

Ke stanovení nákladových funkcí využíváme zejména těchto metod:

- metoda klasifikační analýzy,
- metoda dvou účetních období,
- grafická metoda,
- technologická metoda,
- metoda sumační,
- metoda regresní a korelační analýzy. [1]

2.3.1 Metoda klasifikační analýzy

Tato metoda je založena na klasifikaci jednotlivých nákladových položek do skupiny fixních a variabilních nákladů. Základním hlediskem roztrídění nákladových položek je, zda se mění nebo nemění se změnami objemu produkce.

Do **fixních nákladů** zařadíme ty, které zůstávají ve stejné výši bez ohledu na vyráběný objem a druh produkce. Můžeme mezi ně zařadit např. odpisy, nájemné, pojistné, část nákladů na spotřebovaný materiál, energii, palivo a část mzdových nákladů.

Do **variabilních nákladů** zařadíme náklady, které jsou na objemu produkce závislé. Jedná se zejména o přímé mzdy, přímý materiál a ostatní přímé náklady. [5]

Při klasifikaci nákladů můžeme uplatnit vylučovací metodu, která spočívá v tom, že z celkových nákladů nejprve vyčleníme nepochybně fixní a přímé (jednicové) náklady. Pak je možno pokračovat zkoumáním jednotlivých položek režijních nákladů, které mají fixní i

variabilní charakter. Toto třídění závisí na zkušenostech a znalostech pracovníků, kteří analýzu provádějí. [1]

2.3.2 Metoda dvou účetních období

Tato metoda je postavena na použití údajů o nákladech a objemech produkce dvou vybraných období. Podstatným předpokladem této metody je skutečnost, že mezi sledovanými obdobími nedošlo ke změně fixních nákladů a celkové náklady se vyvíjejí proporcionálně (lineárně) s růstem objemu produkce. [1]

Pro odhad nákladové funkce je důležitá volba dvou období. Volíme tedy období (měsíce) s nejvyšším a nejnižším objemem produkce. Nemělo by však jít o mimořádná období neodpovídající normálnímu vývoji. [5]

Pro výpočet parametrů nákladové funkce můžeme použít tento postup:

- jednotkové variabilní náklady (parametr vn)

$$vn = \frac{N_2 - N_1}{Q_2 - Q_1} = \frac{\Delta N}{\Delta Q} \quad (2.2)$$

- celkové fixní náklady (parametr FN)

$$FN = N_2 - vn \cdot Q_2 \quad \text{nebo} \quad FN = N_1 - vn \cdot Q_1 \quad (2.3)$$

vn ... jednotkové variabilní náklady (Kč/jednotka produkce)

N_2 ... celkové náklady druhého období (Kč)

N_1 ... celkové náklady prvního období (Kč)

Q_2 ... objem produkce druhého období (naturální jednotky)

Q_1 ... objem produkce prvního období (naturální jednotky)

FN ... celkové fixní náklady (Kč)

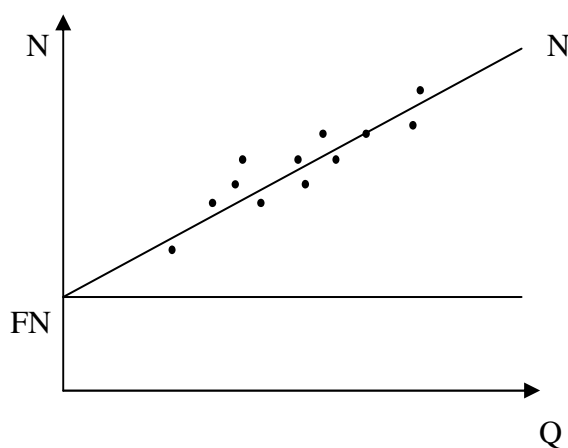
Parametry funkce lze zjistit také řešením soustavy dvou rovnic o dvou neznámých.

Metoda dvou účetních období se většinou používá jako první obeznámení o vývoji nákladů. Tuto metodu je vhodné kombinovat s metodou grafickou. [1]

2.3.3 Grafická metoda

Podstatou grafické metody je sestavení **bodového diagramu**, který slouží ke grafickému znázornění závislosti dvou proměnných. Na osu x se nanáší objem produkce a na osu y náklady. Každá dvojice hodnot je znázorněna bodem. Jsou-li body umístěny blízko přímky nebo křivky, kterou zakreslujeme tak, aby body byly od ní co nejméně vzdáleny, pak existuje závislost mezi náklady a objemem výkonů. Může nastat situace, kdy jsou body roztroušeny po celé ploše diagramu. Pak mezi zkoumanými veličinami existuje velmi nízká závislost. Tuto přímku nebo křivku nazýváme **regresní čarou**. Hodnotu fixních nákladů zjistíme pomocí průsečíku regresní čáry a osy y. Parametr variabilní náklady vypočteme jako rozdíl celkových nákladů a fixních nákladů. Průměrné variabilní náklady získáme vydělením celkových variabilních nákladů zvoleným objemem produkce. [5]

Obr. č. 2.7 Bodový diagram

Zdroj: Manažerská ekonomika.

2.3.4 Technologická metoda

Tato metoda je založena na znalosti tzv. technologických funkcí. Podstatou technologické funkce je závislost spotřeby výrobních činitelů na činitelích technického charakteru.

Spotřeba výrobního činitele je tedy funkcí řady technických parametrů. Na rozdíl od klasické nákladové funkce, která bere v úvahu jen jeden parametr (objem výroby), je technologická funkce funkcí vícefaktorovou. Technické parametry jsou vyjadřovány ve fyzikálních jednotkách.

Ke stanovení technologické funkce je třeba rozložit výrobní proces na dílčí procesy fyzikální, chemické apod., prozkoumat vzájemné působení a transformaci jednotlivých druhů výrobních činitelů, zjistit, jaké technologické a technické vlastnosti jsou pro zkoumaný proces podstatné a odvodit funkční závislosti výrobních činitelů na technologických a technických parametrech. Vzniklá technologická funkce se peněžně ocení buď to běžnými, nebo předpokládanými cenami.

Metoda technologická je velmi pracná, protože vyžaduje mnoho měření a výpočtů. Spolupráce ekonomů s techniky je u této metody nezbytná. Pomocí technologické metody je možno stanovit závislost spotřeby pouze těch druhů nákladů, které jsou spojeny se spotřebou jednicových výrobních činitelů. Neumožňuje stanovit výši režijních nákladů. Tato metoda je vhodná pro stanovení nákladových funkcí nových výrobků nebo pro stávající výrobky se změněnou technologií. [1]

2.3.5 Metoda sumační

Metodu sumační, někdy označovanou jako metodu průměrů, lze použít jen pro stanovení parametrů lineární nákladové funkce. Pro výpočet fixních a variabilních nákladů musíme mít k dispozici více údajů o objemech produkce a nákladech (teoreticky nejméně čtyři).

Postup stanovení funkce je následující:

- údaje o objemech produkce v jednotlivých obdobích a odpovídajících celkových nákladech uspořádáme podle velikosti objemu produkce a rozdělíme na dvě části,
- vypočteme průměrné hodnoty objemů produkce a nákladů pro obě skupiny (\bar{N}_1 , \bar{N}_2 a \bar{Q}_1 , \bar{Q}_2)
- výpočet parametrů **vn** a **FN** je stejný jako u metody dvou účetních období.

Sumační metoda není příliš náročná na početní operace, ale je mnohem přesnější než metoda dvou účetních období a metoda grafická. [1]

2.3.6 Metoda regresní a korelační analýzy

Tato metoda umožňuje nejspolehlivější stanovení nákladových funkcí. Pomocí ní je možno určit i nelineární nákladové funkce. Je vhodná pro případný nadproporcionální nebo podproporcionální vývoj nákladů. Umožňuje stanovit spolehlivost zjištěných funkcí pomocí měr korelace a vykonávat předběžné odhady chyb zjišťovaných hodnot pomocí tzv. mezí spolehlivosti. [5]

2.4 Analýza bodu zvratu

Analýza bodu zvratu je jednou z nejdůležitějších technik pro krátkodobá rozhodování. Zkoumá změnu tržeb, nákladů a zisku se změnami objemu produkce. [1]

Pomocí analýzy bodu zvratu lze získat odpověď na otázku, jakou úroveň výkonů podniku musíme zajistit, aby došlo k úhradě fixních i variabilních nákladů. Tato úroveň produkce je označována jako bod zvratu. Jde o bod, kdy není dosahováno zisku ani ztráty, výrobky do jeho dosažení pouze pokrývají náklady a od něho začínají přispívat k tvorbě zisku. [4]

Tato technika vyžaduje respektování rozdílu mezi fixními a variabilními náklady. Řadu položek nelze v krátkém období ovlivnit. Jedná se tedy o fixní náklady např. nájemné, daně a poplatky placené různým organizacím, odpisy atd. Tyto náklady jsou v určitém rozmezí neměnné. Se sníženým objemem činností neklesají a zároveň nerostou při zvýšení objemu

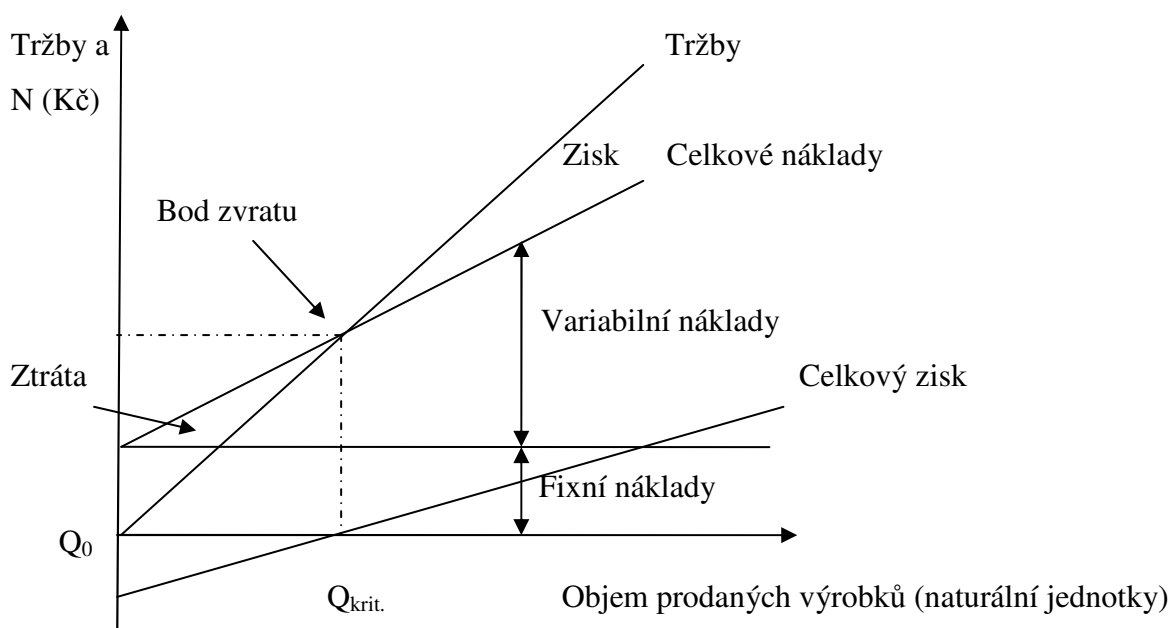
činnosti. Neměnnost fixních nákladů musíme brát z krátkodobého hlediska, protože z dlouhodobého pohledu se tyto náklady mění.

K zjištění výše fixních a variabilních nákladů pro použití metody analýzy bodu zvratu lze využít metody stanovení nákladových funkcí, které jsou popsány v předchozí kapitole. [1]

2.4.1 Grafické stanovení bodu zvratu

Analýzu bodu zvratu lze nejjednodušeji provádět v grafické formě.

Graf č. 2.7 Bod zvratu

Zdroj: Teorie nákladů a kalkulace.

Z grafu vyplývá, že bodu zvratu je dosaženo tehdy, když se celkové výnosy rovnají celkovým nákladům. Bod zvratu ohraničuje ztrátové a ziskové pole, podává tedy informaci o tom, jaký objem výkonů lze prodávat, a tím i vyrábět, aby bylo dosahováno požadované efektivnosti výroby.

Tradiční analýza bodu zvratu vychází ze základních omezení:

- produkce je homogenní,
- všechny náklady lze rozdělit na fixní a variabilní,
- variabilní náklady se vyvíjejí proporcionálně,
- fixní náklady se nemění,
- cena výrobku se nemění,
- výrobní proces je nepřetržitý.

Z těchto omezení vyplývá, že tržby a celkové náklady lze stanovit pomocí lineárních rovnic:

$$T = p \cdot Q \quad (2.4)$$

T ... celkové tržby (Kč)

p ... cena (Kč/jednotka produkce)

Q ... množství prodané produkce (naturální jednotka)

$$N = FN + vn \cdot Q \quad (2.5)$$

N ... celkové náklady (Kč)

FN ... celkové fixní náklady (Kč)

vn ... jednotkové variabilní náklady (Kč/jednotka produkce)

Q ... množství vyrobené i prodané produkce (naturální jednotka) [1]

2.4.2 Matematické odvození bodu zvratu

Pro stanovení vztahu pro výpočet bodu zvratu je důležité znát veličiny, jako jsou cena, fixní náklady a variabilní náklady na jednotku výkonu. Bodu zvratu je dosaženo v případě, kdy se tržby rovnají celkovým nákladům, a tedy celkový zisk se rovná nule.

Při stanovení $Q_{\text{krit.}}$ tedy platí:

$$T = N \quad (2.6)$$

Pokud do rovnice dosadíme vztahy pro výpočet tržeb a celkových nákladů, platí:

$$p \cdot Q = FN + vn \cdot Q \longrightarrow Q_{krit.} = BZ = \frac{FN}{p - vn} \quad (2.7)$$

$Q_{krit.}$... kritický objem produkce (naturální jednotky)

BZ ... objem produkce v bodě zvratu (naturální jednotky)

Vzorec pro výpočet kritického objemu produkce lze upravit, a to s pomocí jednotkové marže. Ta představuje krycí příspěvek na úhradu fixních nákladů a zisku na jednotku objemu produkce a vypočítá se:

$$m = p - vn \quad (2.8)$$

m ... jednotková marže (Kč/jednotka produkce)

p ... cena (Kč/jednotka produkce)

vn ... jednotkové variabilní náklady (Kč/jednotka produkce)

Upravený vzorec pro výpočet bodu zvratu je tedy:

$$Q_{krit.} = BZ = \frac{FN}{m} \quad (2.9)$$

Vztah pro výpočet celkové marže:

$$M = m \cdot Q \quad (2.10)$$

M ... celková marže (Kč)

Q ... množství vyrobené a prodané produkce (naturální jednotka)

Marže neboli příspěvek na úhradu nám pomáhá vymezit ziskové a ztrátové pole. Při nižším objemu prodaných výkonů než je kritický objem výroby, podnik dosahuje ztráty, protože celková marže nestačí pokrýt fixní náklady. Při dosažení bodu zvratu pokrývá marže plně

fixní náklady a zisk je nulový. Při vyšším objemu prodaných výkonů, než je bod zvratu, celková marže pokrývá plně fixní náklady a ještě zůstává přebytek, který představuje zisk. [1]

2.4.3 Využití analýzy bodu zvratu

Pomocí analýzy bodu zvratu lze dále zjistit:

- objem produkce a tržby zabezpečující požadovaný zisk,
- limit variabilních nákladů,
- limit fixních nákladů,
- stanovení minimální výše ceny,
- kritické využití výrobní kapacity.

Objem produkce a tržby zabezpečující požadovaný zisk

Vyjadřuje takový objem produkce, který zabezpečuje požadovanou výši zisku. Vychází se z této rovnice:

$$T = N + Z \quad (2.11)$$

$$p \cdot Q_z = FN + vn \cdot Q_z + Z \quad (2.12)$$

Z ... zisk (Kč)

Tržby se tedy rovnají celkovým nákladům zvýšeným o požadovaný zisk.

Objem produkce zabezpečující požadovaný zisk se tedy vypočítá:

$$Q_z = \frac{FN + Z}{p - vn} \quad (2.13)$$

Limit variabilních nákladů

Je maximálně přípustná výše variabilních nákladů na jednotku produkce. Existuje maximální limit vn :

- pro neztrátovou výrobu, $Z = 0$ $vn_{max} = p - \frac{FN}{Q}$ (2.14)

- pro požadovaný zisk, $Z > 0$ $vn_z = p - \frac{FN + Z}{Q}$ (2.15)

Limit fixních nákladů

Představuje maximální přípustnou hranici fixních nákladů. Lze odvodit maximální limit FN:

- pro neztrátovou výrobu, $Z = 0$ $FN_{max} = Q \cdot (p - vn) = Q \cdot m$ (2.16)

- pro požadovaný zisk, $Z > 0$ $FN_z = Q \cdot (p - vn) - Z = Q \cdot m - Z$ (2.17)

Stanovení minimální výše ceny

Představuje minimální dovolenou mez hladiny ceny pro pokrytí jednotlivých složek nákladů, popřípadě zajištění požadovaného zisku. Minimální výši ceny lze odvodit:

- pro neztrátovou výrobu, $Z = 0$ $p_{min} = \frac{FN}{Q} + vn$ (2.18)

- pro požadovaný zisk, $Z > 0$ $p_z = \frac{FN + Z}{Q} + vn$ (2.19)

Kritické využití výrobní kapacity

Vyjadřuje minimální stupeň využití výrobní kapacity, při kterém není výroba ztrátová. Vypočítá se:

$$VK_{krit.} = \frac{BZ}{VK} \cdot 100 \quad (2.20)$$

$VK_{krit.}$... kritické využití výrobní kapacity (%)

BZ ... objem výroby v bodu zvratu (jednotky produkce)

VK ... výrobní kapacita (jednotky produkce)

Nižší hodnota kritického využití výrobní kapacity je pro podnik výhodnější, protože nízká hodnota znamená úzké ztrátové pole a širší pole ziskové. [1]

3 CHARAKTERISTIKA PODNIKU

Obr. č. 3.1 Logo společnosti

Zdroj: www.agrofyto.cz

3.1 Základní údaje o společnosti

Obchodní firma:	Agrofyto, spol. s r. o.
Sídlo:	Lidečko 486, PSČ 756 12
Identifikační číslo:	61945978
Daňové identifikační číslo:	CZ61945978
Právní forma:	Společnost s ručením omezeným
Datum zápisu:	10. ledna 1995
Telefon:	571 447 001
Fax:	571 447 363
e-mail:	agrofyto@centrum.cz
Základní kapitál:	100 000 Kč

Agrofyto, spol. s r. o. je zapsána v obchodním rejstříku Krajského soudu v Ostravě, spisová značka C 12838. [11]

3.1.1 Předmět podnikání dle výpisu z obchodního rejstříku

- silniční motorová doprava,
- zemědělská výroba,

- oprava silničních vozidel,
- výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona. [11]

3.1.2 Poloha společnosti

Ekofarma Agrofyto sídlí v malebné vesnici Lidečko, ve Zlínském kraji. Zlínský kraj se rozprostírá v nejvýchodnější části České republiky a jeho hranice na východě tvoří státní hranice se Slovenskem.

Hospodaří na katastrálním území obcí Horní Lideč, Lidečko a Valašské Příkazy. Ekofarma se nachází v horské méně příznivé oblasti s průměrným ročním úhrnem srážek 750mm. Nadmořská výška se zde pohybuje od 350 do 730 m n. m. Zasahuje zde pohoří Javorníky, Bílé Karpaty a Vizovická vrchovina. Jde o certifikovaný ekologický podnik, který částečně hospodaří v chráněné krajinné oblasti Beskydy. Ekologické hospodaření je pro chráněné krajinné oblasti vůbec nejvhodnějším způsobem hospodaření. [8]

3.1.3 Historie společnosti

Zemědělská společnost Agrofyto, spol. s r. o. byla založena 15. 11. 1994 formou notářského zápisu. Společnost si pronajala od ZD Nové Valašsko Horní Lideč dvě zemědělské farmy a od vlastníků půdy 1020 ha zemědělské půdy na katastrálních územích Horní Lideč, Lidečko a Valašské Příkazy.

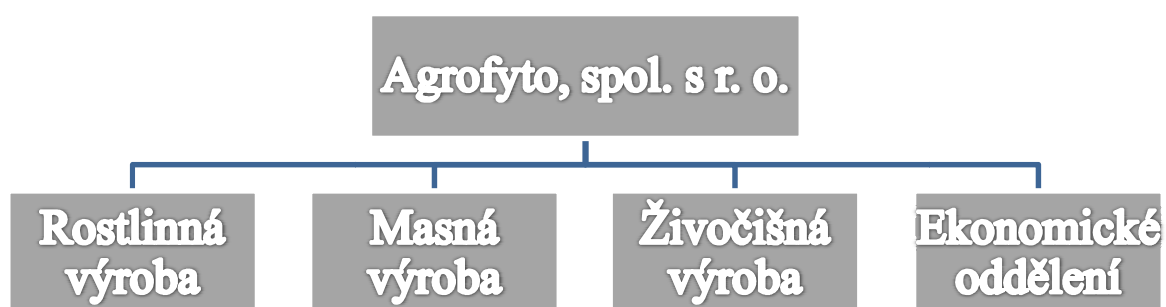
Na řízení farem Lidečko a Horní Lideč se podílí dva jednatele a to Ing. Ludmila Mužiková a Vilém Rudolf.

Již v roce 1999 společnost požádala o registraci v ekologickém zemědělství. Po splnění podmínek byla zaregistrována k 31. 12. 2001 s výměrou 537,49 ha, chovem skotu, ovcí nejprve farma s masným skotem v Lidečku. Nebylo ale možno chovat skot v jednom podniku konvenčně a v druhém ekologicky. Proto bylo nutné požádat o přechod do ekologického zemědělství i pro mléčný skot. Farma v Horní Lidči, kde jsou dojnice vstoupila do ekologického zemědělství zaregistrováním k 31. 12. 2005.

Přechod k ekologickému zemědělství byl velmi náročný především na přestavby a budování areálu. [8]

3.1.4 Organizační struktura společnosti

Obr. 3.2 Organizační struktura

Zdroj: vlastní zpracování

3.1.5 Počet zaměstnanců

Tab. 3.1 Počet zaměstnanců v letech 2009 – 2011

Položka	Rok		
	2009	2010	2011
Počet zaměstnanců	17	17	17

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky je patrné, že počet zaměstnanců se ve sledovaných letech nezměnil.

3.2 Produkty společnosti

Tato společnost se zabývá výhradně produkcí BIO potravin a to BIO mléka a BIO masa. Také se zabývá pěstováním obilovin a jetelotrávy.

3.2.1 BIO mléčné produkty

Mléko od společnosti Agrofyto nakupuje Mlékárna Valašské Meziříčí. Vyrábí z něho řadu BIO výrobků. BIO výrobky jsou vyráběny v souladu s přírodou, a proto jsou na trh uváděny s motivem „Cesta ke zdraví“. Mléko je certifikováno jako BIO od roku 2006. Mlékárna Valašské Meziříčí se řadí mezi první výrobce českých mléčných biopotravin.

BIO výrobky Mlékárny Valašské Meziříčí jsou zpracovávány ve své původní tučnosti, což podtrhuje jejich přírodní charakter a zvýrazňuje chuťové kvality. Všechny výrobky jsou vyráběny jako čerstvé, tzn., že jsou bez jakýchkoliv přísad konzervantů či stabilizátorů, které uměle prodlužují trvanlivost výrobku. BIO řada Mlékárny Valašské Meziříčí zahrnuje celkem pět výrobků (BIO kysaný nápoj přírodní, BIO kysaný nápoj jahoda, BIO jogurt bílý, BIO jogurt jahoda, BIO jogurt borůvka). Tyto výrobky získaly již mnohá ocenění. [8]

3.2.2 BIO masné produkty

Společnost Agrofyto se zabývá i chovem hovězího dobytka a to masných plemen Simental a Limousine. Tento dobytek se pase na valašských kopcích a stráních a je krmen výhradně přirozenými krmivy.

Společnost nabízí vyzrálé hovězí maso v BIO kvalitě z mladých býků dvou uvedených plemen. Toto maso je vhodné zejména pro děti.

Produkce BIO hovězího podléhá podstatně přísnějším kritériím, než běžná produkce hovězího masa. Příslušné certifikáty dokládají splnění přísných kritérií. Kontrolním orgánem této společnosti je KEZ. [8]

3.2.3 Rostlinná výroba

Společnost Agrofyto celkově obhospodařuje 850 ha zemědělské půdy, z toho 154 ha tvoří orná půda, zbytek jsou trvalé travní porosty. Na orné půdě pěstuje především obiloviny a jetelotrávy. Ve zdejších podmínkách je nejvhodnější pěstovat triticales, ozimou pšenici a jarní pšenici. Osiva jsou nakupována s certifikátem o kvalitě BIO. [8]

3.3 Jak hospodaří ekologičtí zemědělci

Ekologické zemědělství je upraveno zákonem č. 242/2000 Sb. o ekologickém zemědělství.

Ekologičtí zemědělci se programově zříkají intenzivního a chemizovaného zemědělství. Existují čtyři základní principy, které ekologické zemědělství dodržuje, je to:

- princip zdraví,
- princip ekologie,
- princip spravedlnosti,
- princip péče.

Zvířatům v ekologickém zemědělství je zajištěna celková životní pohoda, je jim poskytnut dostatek prostoru a celoroční přístup do venkovního výběhu (v období léta výběh na pastvu). Mají volnost pohybu a možnost odpočinku ve vzdušné stáji na suchém podestlaném loži, mají snadný přístup ke krmivu a čerstvé vodě.

Cílem každého ekologického zemědělce je produkce kvalitních potravin a krmiv. Podstatná část krmiv pro zvířata musí pocházet z vlastní produkce farmy a doplňková krmiva musí být až na drobné výjimky také v kvalitě BIO. V případě nemoci zvířete jsou upřednostňovány přírodní léčebné metody.

Ekologické zemědělství naopak zakazuje preventivní používání antibiotik, chemoterapeutik a jiných chemicky syntetizovaných léčiv, stimulace říje pomocí hormonálních látek, přenos

embryí, umělé řízení denního režimu zvířat, používání krmiv GMO (geneticky modifikované organismy) původu či provádění svévolné úpravy vzhledu zvířat např. odstraňování rohů dospělým jedincům.

Ekologické zemědělství přispívá k udržování dlouhodobé úrodnosti půdy a šetrnému hospodaření v krajině. Způsob tohoto zemědělství je zejména vhodný pro horské a podhorské oblasti i CHKO. Ekologické zemědělství je velmi pokrokový a moderní způsob hospodaření, který staví na tisíciletých zkušenostech našich předků. Bere ohled na koloběhy a závislosti v ekosystémech, tak umožňuje produkovat vysoce hodnotné a kvalitní potraviny bez používání chemických postřiků a hnojiv. Ekologický zemědělec velmi významně přispívá k zachování životního prostředí a k péči o něj. [8]

3.4 Základní ekonomické ukazatele společnosti

V této části bude popsán vývoj hospodářského výsledku společnosti Agropyto v letech 2009 až 2011 a bude porovnán s vývojem průměrného hospodářského výsledku zemědělských podniků v okrese Vsetín.

Tab. 3.2 Vývoj hospodářského výsledku v letech 2009 – 2011 (v tis. Kč)

Položka	2009	2010	2011
Výnosy celkem	21 609	22 805	22 185
Náklady celkem	18 646	20 651	19 990
Hospodářský výsledek	2 963	2 154	2 195

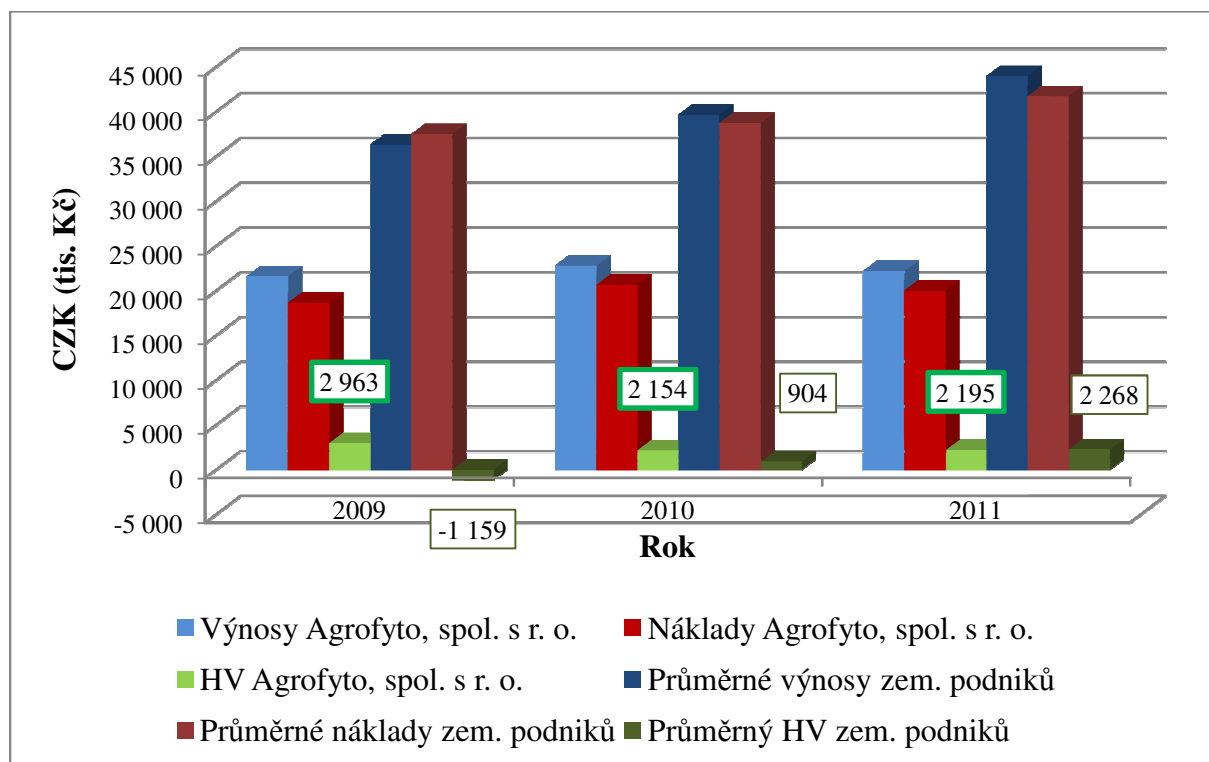
Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 3.3 Porovnání hospodářského výsledku společnosti Agrofyto, spol. s r. o. s průměrným hospodářským výsledkem zemědělských podniků v okrese Vsetín (v tis. Kč)

Položka	Agrofyto, spol. s r. o.			Zemědělské podniky v okrese Vsetín		
	2009	2010	2011	2009	2010	2011
Výnosy celkem	21 609	22 805	22 185	36 316	39 648	43 971
Náklady celkem	18 646	20 651	19 990	37 475	38 744	41 703
Hospodářský výsledek	2 963	2 154	2 195	-1 159	904	2 268

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 3.1 Porovnání hospodářského výsledku společnosti Agrofyto, spol. s r. o. s průměrným hospodářským výsledkem zemědělských podniků v okrese Vsetín

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulek a grafu je patrné, že společnost Agrofyto má nepravidelný vývoj hospodářského výsledku. Ze všech tří sledovaných let bylo v roce 2009 dosaženo největšího hospodářského výsledku. Vzhledem k probíhající hospodářské krizi v roce 2009 bylo dosaženo relativně vysokého zisku ve srovnání s ostatními podniky, které byly krizí hluboce poznamenány. Tyto podniky byly ve velké ztrátě. V dalších dvou letech hospodářský výsledek společnosti Agrofyto mírně klesl.

Vývoj hospodářského výsledku ostatních zemědělských podniků má rostoucí charakter, razantní zvýšení nastalo v roce 2011. To bylo způsobené především zvýšením výkupních cen zemědělských komodit v průměru o 20 %, z toho rostlinné komodity se zvýšily dvakrát tolik. Produkce živočišných komodit byla ovlivněna poklesem výroby masa o 6,2 %, ale zvýšila se produkce mléka o 2,3 %. [10]

4 APLIKACE VYBRANÝCH METOD ANALÝZY NÁKLADŮ V KONKRÉTNÍM PODNIKU A ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ

Tato část bude zaměřena na některá členění nákladů, metody analýzy nákladů a bod zvratu, což bylo popsáno v teoretické části. Vše bude aplikováno na konkrétní hodnoty společnosti Agrofyto.

4.1 Analýza nákladů dle druhu

Druhovému členění nákladů se většinou využívá ve finančním účetnictví. Klasickým příkladem je účtová osnova, kde každý druh nákladu má své číslo a pro podrobnější členění si účetní jednotka může zvolit analytickou evidenci. Druhově lze členit jak náklady, tak i výnosy. Toto členění je znázorněno ve výkazu zisku a ztráty.

Náklady a výnosy společnosti Agrofyto budou členěny podle výkazu zisku a ztráty. V tabulce (4.1) jsou rozebrány náklady účetních období 2009 až 2011. Hodnoty jsou čerpány z výkazu zisku a ztráty společnosti.

Pro procentní rozbor výkazu zisku a ztráty jsou jako základny zvoleny celkové náklady a celkové výnosy společnosti. Cílem je určit procentní podíl jednotlivých druhů nákladů a výnosů na jejich celkových hodnotách.

Tab. 4.1 Procentní rozbor nákladů a výnosů let 2009 – 2011

Ozn.	Text	ROK					
		2009		2010		2011	
		částka v tis. Kč	podíl v %	částka v tis. Kč	podíl v %	částka v tis. Kč	podíl v %
II.	Výkony	9 359	43,31	9 973	43,73	10 011	45,20
II. 1	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	8 465	39,17	8 848	38,80	9 141	41,27
II. 2	Změna stavu zásob vlastní výroby	216	1,00	-15	-0,07	20	0,09
II. 3	Aktivace	678	3,14	1 140	5,00	850	3,84
III.	Jiné provozní výnosy	12 251	56,69	12 832	56,27	12 135	54,80
	VÝNOSY	21 610	100,00	22 805	100,00	22 146	100,00
B.	Výkonová spotřeba	10 340	56,93	11 574	57,50	10 756	54,57
C.	Osobní náklady	5 303	29,20	5 324	26,45	5 422	27,51
D.	Daně a poplatky	207	1,14	213	1,06	192	0,97
E.	Jiné provozní náklady	255	1,40	294	1,46	655	3,32
F.	Odpisy DHM a DNM	3 464	19,07	3 336	16,58	3 355	17,02
G.	Tvorba rezerv a časového rozlišení nákladů	-1 407	-7,74	-614	-3,05	-670	-3,39
	NÁKLADY	18 162	100,00	20 127	100,00	19 710	100,00
	ZISK/ZTRÁTA	3 448		2 678		2 436	

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky lze vidět, že celkové výnosy jsou ve sledovaných letech vcelku vyrovnané. Mezi výnosy s největším procentním podílem patří jiné provozní výnosy, které se v roce 2009 podílely na celkových výnosech 56,69 %, v roce 2010 56,27 % a v roce 2011 54,80 %. Vývoj tohoto druhu výnosu má mírně klesající tendenci. Protože tento druh výnosu zaujímá největší procentní podíl na celkových výnosech, tak dále budou rozebrány jeho nejvýznamnější položky. Mezi ně patří dotace a tržby z prodeje DHM a DNM.

Dotace se na jiných provozních výnosech podílí 90 %. Z toho lze usoudit, že bez dotací by tato ekologická farma byla velmi ztrátová a z tržeb z prodeje vlastních výrobků a služeb by nemohla fungovat se ziskem.

Další významnou položkou, jež zaujímá vysoký procentní podíl na celkových výnosech, jsou tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb. V roce 2009 se podílely 39,17 %, v roce 2010 38,80 % a v roce 2011 41,32 % na celkových výnosech. Vývoj tržeb má proměnlivý charakter, ale v posledním sledovaném roce byly tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb nejvyšší. To zapříčinilo růst produkce mléka téměř o 57 000 litrů, tj. o 7,8 %.

Vývoj nákladů už tak není vyrovnaný, jako vývoj výnosů. Nejmenší náklady byly v roce 2009, a také tomu odpovídá nejvyšší zisk ze všech tří sledovaných období. Dominujícím nákladem je výkonová spotřeba, která se na celkových nákladech v roce 2009 podílela 56,9 %, v roce 2010 57,50 % a v roce 2011 54,57 %. Dále budou rozebrány nejvýznamnější položky výkonové spotřeby. Mezi ně patří spotřeba materiálu, spotřeba energie, opravy a udržování a ostatní služby. Z těchto čtyř položek je na prvním místě spotřeba materiálu, která se na výkonové spotřebě podílí 45 %. Ostatní služby zaujímají 21% podíl a opravy a udržování 17% podíl na výkonové spotřebě.

Výraznou položkou jsou osobní náklady. Ty se v roce 2009 podílely 29,20 %, v roce 2010 26,45 % a v roce 2011 27,51 %.

Poslední položkou, která bude rozebrána je odpisy DHM a DNM. Odpisy se v roce 2009 podílely na celkových nákladech 19,07 %, v roce 2010 16,58 % a v roce 2011 17,02 %.

4.2 Kalkulační členění nákladů

Kalkulační členění nákladů dělí náklady na přímé a nepřímé, jak již bylo popsáno v kapitole 2.2.4. Takto budou rozděleny náklady dvou období, a to roku 2010 a 2011. V závěru kapitoly jsou uvedeny souhrnné přímé a nepřímé náklady v letech 2009 – 2011.

Nejprve budou rozebrány přímé a nepřímé náklady roku 2010, a po té 2011. Informace jsou čerpány z hlavních knih obou období.

4.2.1 Kalkulační členění nákladů roku 2010

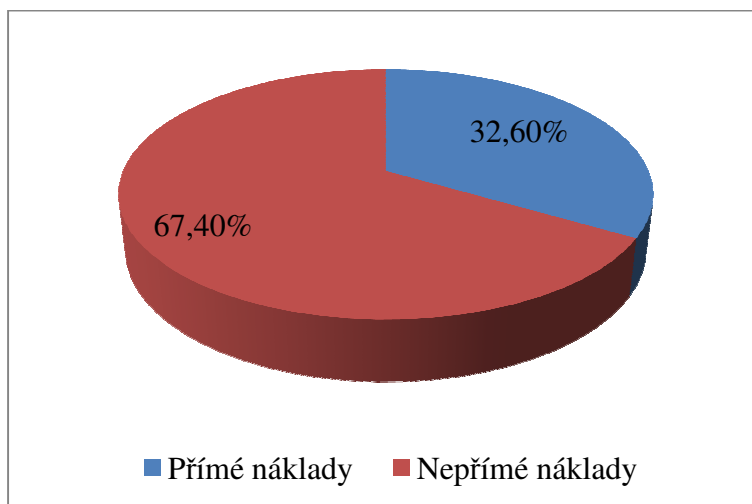
Nejprve budou zobrazeny celkové přímé a nepřímé náklady. Dále bude pozornost věnována jednotlivým druhům přímých a nepřímých nákladů. Vše bude znázorněno formou tabulky a následně i graficky. Cílem je zobrazit strukturu jednotlivých nákladů.

Tab. č. 4.2 Celkové přímé a nepřímé náklady roku 2010

Položka	Částka v Kč	Podíl v %
Přímé náklady celkem	6 729 104	32,60
Nepřímé náklady celkem	13 912 245	67,40
Náklady celkem	20 641 349	100,00

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 4.1 Struktura přímých a nepřímých nákladů roku 2010

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky i grafu je zřejmé, že převažují nepřímé náklady nad přímými. Je to způsobeno tímto specifickým druhem podnikání. Největší část zaujímají odpisy dlouhodobého majetku. Jsou

fixním majetkem, tudíž pro chod společnosti jsou nezbytným nákladem. Druhou největší položku tvoří ostatní služby. Ty představují především leasing zemědělských strojů, zemědělské práce a pronájem půdy (tzv. pachtovné).

Jak chov zvířat a následná produkce mléka a masa, tak i obhospodaření polí a pěstování obilovin vyžaduje řadu nepřímých nákladů, které nelze jednoznačně přiřadit danému výkonu.

Přímé náklady roku 2010

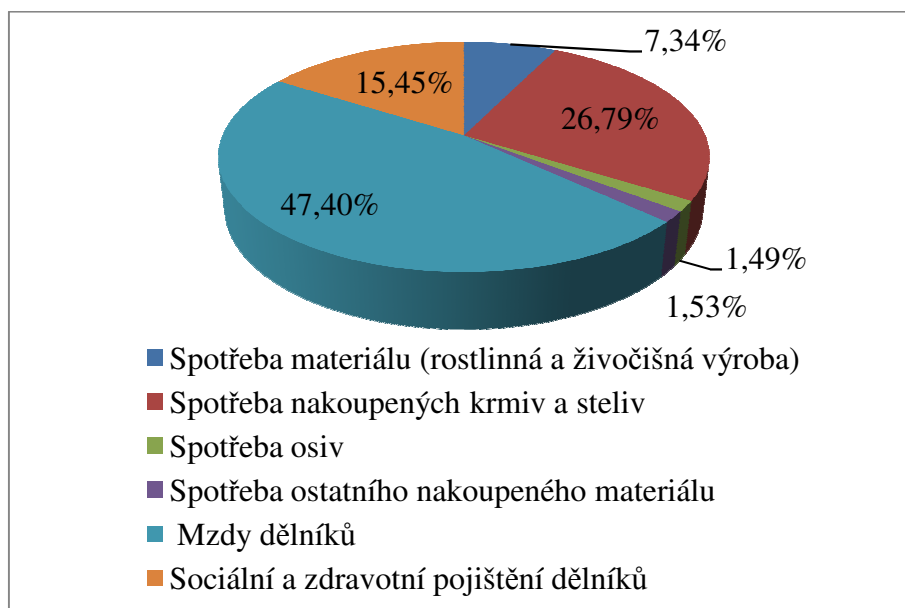
Přímé náklady jsou takové, které přímo souvisí s určitým druhem výkonu. Ve společnosti Agrofyto patří k přímým nákladům spotřeba materiálu, spotřeba krmiv, steliv, osiv a mzdy dělníků.

Tab. č. 4.3 Přímé náklady roku 2010

Položka	Částka v Kč	Podíl v %
Spotřeba materiálu (rostlinná a živočišná výroba)	493 817	7,34
Spotřeba nakoupených krmiv a steliv	1 803 011	26,79
Spotřeba osiv	100 195	1,49
Spotřeba ostatního nakoupeného materiálu	103 022	1,53
Mzdy dělníků	3 189 575	47,40
Sociální a zdravotní pojištění dělníků	1 039 484	15,45
Přímé náklady celkem	6 729 104	100,00

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 4.2 Struktura přímých nákladů roku 2010

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka i graf struktury přímých nákladů udávají, že dominantní postavení mají mzdy dělníků. Tvoří téměř polovinu všech přímých nákladů. To lze odůvodnit tím, že chov skotu si vyžaduje neustálou pozornost. Zaměstnanci pracují na dvě směny, o víkendech, v obdobích sklizně, v letních obdobích obhospodařují pole a louky, což vyžaduje celodenní práci.

Druhou významnou položkou je spotřeba nakoupených krmiv a steliv. Ta zaujímá necelou čtvrtinu přímých nákladů. Jejich výše je ovlivněna počtem skotu, a také počasím. Je-li rok úrodný, nejsou nuceni nakupovat tak velké zásoby.

Nepřímé náklady roku 2010

Nepřímé náklady jsou takové, které nelze přímo přiřadit k určitému výkonu. Je nutné je určitým způsobem rozpočítat. [9]

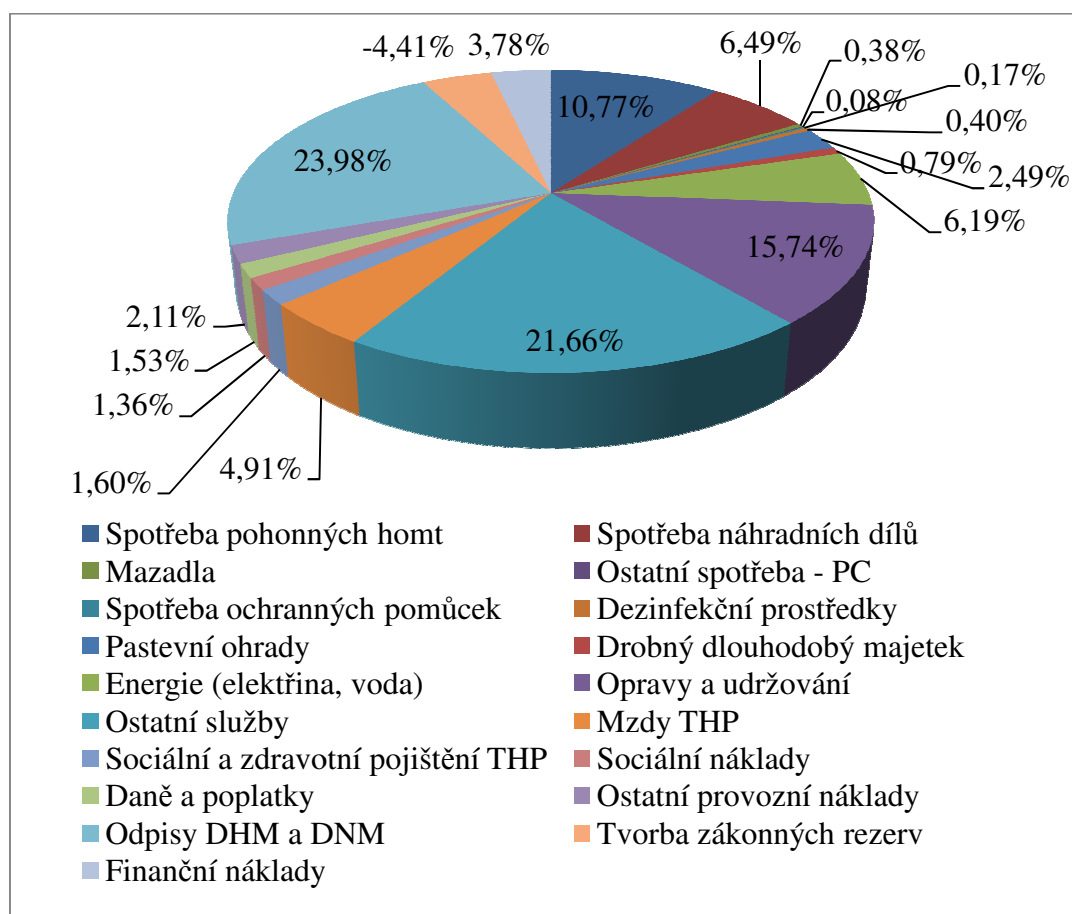
Ve společnosti Agrofyto je nepřímých nákladů opravdu široká škála. Jejich podrobnější struktura je uvedena v následující tabulce.

Tab. č. 4.4 Nepřímé náklady roku 2010

Položka	Částka v Kč	Podíl v %
Spotřeba pohonných hmot	1 497 859	10,77
Spotřeba náhradních dílů ke strojům a zařízením	902 617	6,49
Mazadla	52 863	0,38
Ostatní spotřeba – PC	10 661	0,08
Spotřeba ochranných pomůcek	22 964	0,17
Dezinfekční prostředky	56 013	0,40
Pastevní ohrady	346 341	2,49
Drobný dlouhodobý majetek	110 354	0,79
Energie (elektrina, voda)	861 020	6,19
Opravy a udržování	2 189 886	15,74
Ostatní služby a cestovné	3 012 760	21,66
Mzdy THP	683 480	4,91
Sociální a zdravotní pojištění THP	222 746	1,60
Sociální náklady	188 582	1,36
Daně a poplatky	213 000	1,53
Ostatní provozní náklady	293 580	2,11
Odpisy DHM a DNM	3 335 686	23,98
Tvorba zákonných rezerv	-613 555	-4,41
Finanční náklady	525 388	3,78
Nepřímé náklady celkem	13 912 245	100,00

Zdroj: vlastní zpracování

Graf. č. 4.3 Struktura nepřímých nákladů roku 2010

Zdroj: vlastní zpracování

Struktura nepřímých nákladů je oproti přímým opravdu rozsáhlejší. Největší podíl na nepřímých nákladech mají odpisy DHM a DNM s 23,98 %. Po nich následují ostatní služby s 21,66 %. Další druh nákladu s poměrně větším podílem jsou opravy a udržování 15,74 %. Jsou to především opravy a udržování zemědělských zařízení (stroje a budovy).

Poté následuje spotřeba pohonných hmot 10,77 %. Okolo šesti procent se pohybuje spotřeba náhradních dílů ke strojům a energie. Za zmínku ještě stojí mzdy THP s 4,91 % podílem a po nich následují finanční náklady se 3,78 %. Jedinou zápornou hodnotou je tvorba zákonných rezerv, která je - 4,41 %. Zákonná rezerva je rozpouštěna na opravy na účtu 511 (opravy seníku, skladu krmiv, opravy strojů, dojícího zařízení a kravínů). Ostatní náklady zaujímají

zanedbatelné procento k celkové výši nepřímých nákladů, ale pro chod ekologické farmy jsou důležité.

4.2.2 Kalkulační členění nákladů roku 2011

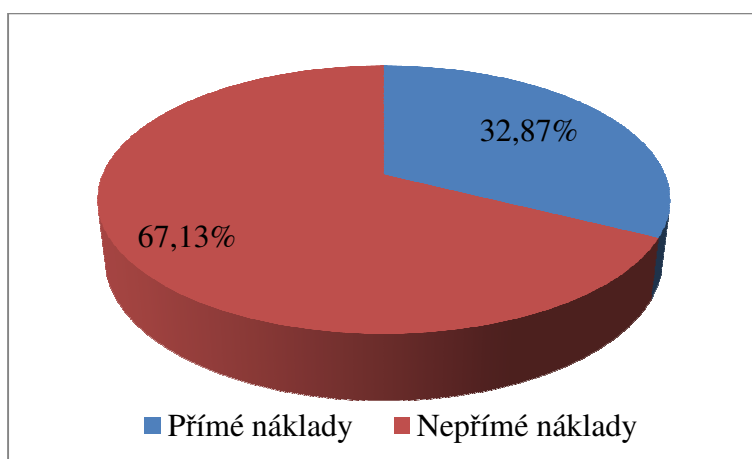
Toto členění bude probíhat stejným způsobem, jako je znázorněno v roce 2010. Nejprve bude zaměřeno na celkové přímé a nepřímé náklady a jejich procentní podíl na celkových nákladech.

Tab. č. 4.5 Celkové přímé a nepřímé náklady roku 2011

Položka	Částka v Kč	Podíl v %
Přímé náklady celkem	6 558 783	32,87
Nepřímé náklady celkem	13 395 103	67,13
Náklady celkem	19 953 886	100,00

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 4. 4 Struktura přímých a nepřímých nákladů roku 2011

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky i grafického znázornění je vidět, že opět dominují nepřímé náklady oproti přímým. Pokud hodnoty roku 2011 porovnáme s hodnotami 2010, tak zjistíme, že k žádným razantním změnám nedošlo a procentní podíl přímých a nepřímých nákladů je vyrovnaný.

Přímé náklady roku 2011

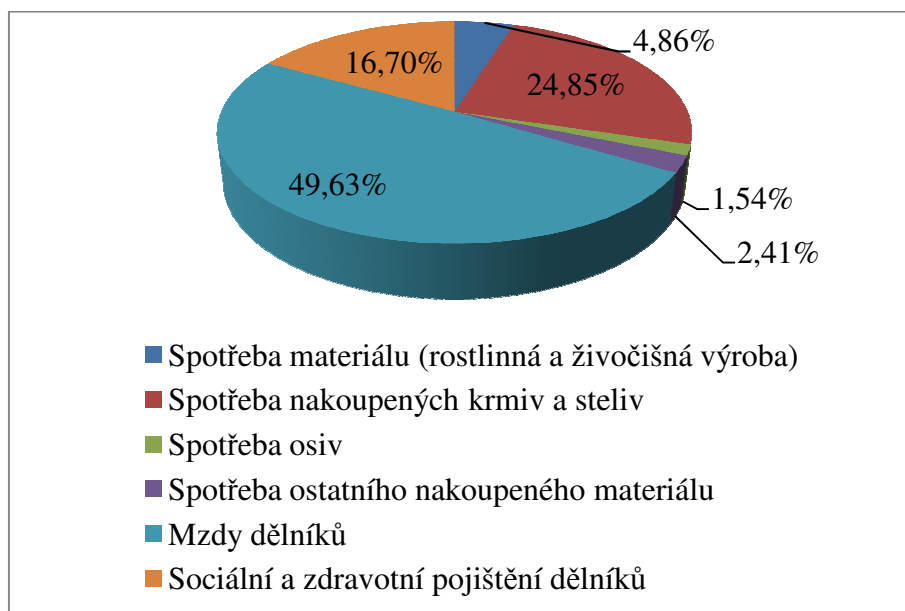
Opět jako v roce 2010 bude formou tabulky i grafem znázorněna struktura přímých nákladů. Ty, jak už bylo řečeno, přímo souvisí s určitým druhem výkonu.

Tab. č. 4.6 Přímé náklady roku 2011

Položka	Částka v Kč	Podíl v %
Spotřeba materiálu (rostlinná a živočišná výroba)	318 853	4,86
Spotřeba nakoupených krmiv a steliv	1 629 909	24,85
Spotřeba osiv	101 132	1,54
Spotřeba ostatního nakoupeného materiálu	158 180	2,41
Mzdy dělníků	3 255 142	49,63
Sociální a zdravotní pojištění dělníků	1 095 567	16,70
Přímé náklady celkem	6 558 783	100,00

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 4.5 Struktura přímých nákladů roku 2011

Zdroj: vlastní zpracování

Výraznou položkou jsou opět mzdy dělníků, které tvoří 49,63 % přímých nákladů. Oproti roku 2010 se tato položka zvýšila. Důsledkem je fakt, že průměrné mzdy zemědělců jsou hluboko pod průměrem mezd v celé ČR. Podnik se proto snaží pozvolna mzdy svým zaměstnancům zvyšovat. Dalším významným nákladem je spotřeba nakoupených krmiv a steliv. Jejich výše oproti roku 2010 klesla. Je to způsobeno tím, že v roce 2011 bylo využíváno více vlastních krmiv a steliv, a také bylo i příznivé počasí na podzim, proto mohl být skot déle na pastvinách.

Nepřímé náklady roku 2011

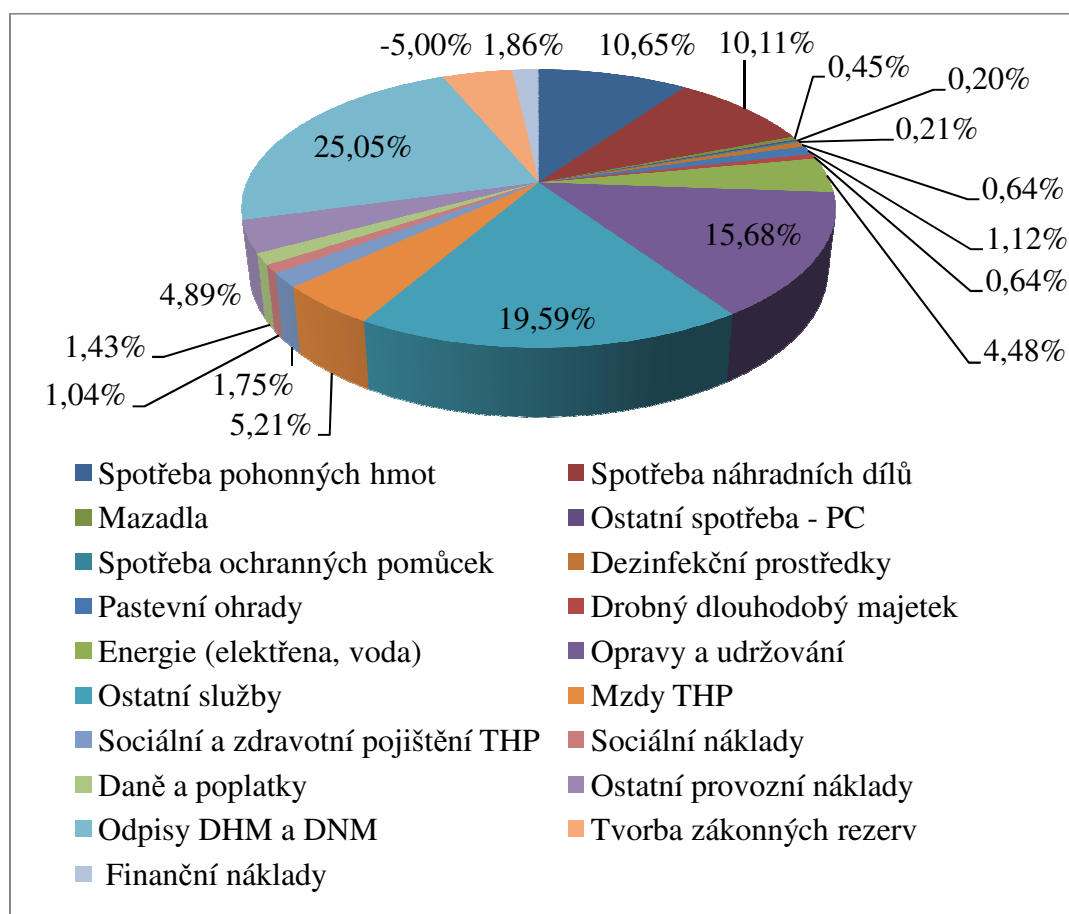
V následující tabulce jsou popsány položky nepřímých nákladů roku 2011, které budou znázorněny i graficky.

Tab. č. 4.7 Nepřímé náklady roku 2011

Položka	Částka v Kč	Podíl v %
Spotřeba pohonných hmot	1 426 966	10,65
Spotřeba náhradních dílů ke strojům a zařízením	1 354 213	10,11
Mazadla	60 011	0,45
Ostatní spotřeba – PC	26 811	0,20
Spotřeba ochranných pomůcek	28 124	0,21
Dezinfekční prostředky	85 094	0,64
Pastevní ohrady	150 634	1,12
Drobný dlouhodobý majetek	86 144	0,64
Energie (elektřina, voda)	599 742	4,48
Opravy a udržování	2 100 489	15,68
Ostatní služby a cestovné	2 623 890	19,59
Mzdy THP	697 530	5,21
Sociální a zdravotní pojištění THP	234 764	1,75
Sociální náklady	138 819	1,04
Daně a poplatky	192 000	1,43
Ostatní provozní náklady	655 142	4,89
Odpisy DHM a DNM	3 355 328	25,05
Tvorba zákonných rezerv	-670 000	-5,00
Finanční náklady	249 402	1,86
Nepřímé náklady celkem	13 395 103	100,00

Zdroj: vlastní zpracování

Graf č. 4.6 Struktura nepřímých nákladů roku 2011

Zdroj: vlastní zpracování

Pokud porovnáme nepřímé náklady roku 2010 s rokem 2011, tak zjistíme, že druhem nákladu s největším podílem na nepřímých nákladech jsou opět odpisy DHM a DNM. V obou letech se tento náklad pohyboval okolo 25 %.

Dále následují ostatní služby. Ty se v roce 2010 podílely 21,66 % a v roce 2011 19,59 %. Zde je vidět mírný pokles. Podnik se snaží zavádět úsporná opatření a některé služby si provádějí sami.

Další položkou jsou opravy a udržování, které v obou letech zůstávají na stejné výši, tj. 15 %.

Spotřeba náhradních dílů ke strojům se v roce 2010 podílela 6,49 % a v roce 2011 10,11 %.

Zde lze vidět větší zvýšení nákladů, které bylo způsobeno zvýšenou poruchovostí strojů.

Energie naopak klesla a to z 6,19 % na 4,48 %. Největší podíl na snížení energie mělo zprovoznění starých studní, a tím se snížily náklady na vodu. Dalším důvodem byla regulace ústředního topení a úsporné zářivky.

Mzdy THP se v obou letech podílely na nepřímých nákladech stejným procentem, a to 5 %.

Finanční náklady klesly, a to o dvě procenta oproti roku 2010. Bylo to způsobeno splacením úvěrů na auto, traktor a kravín. Tím odpadlo placení úroků.

V následující tabulce jsou uvedeny celkové přímé a nepřímé náklady v posledních třech letech.

Tab. č. 4.8 Vývoj přímých a nepřímých nákladů v letech 2009 – 2011 (v Kč)

Položka	Rok					
	2009		2010		2011	
	částka v tis. Kč	podíl v %	částka v tis. Kč	podíl v %	částka v tis. Kč	podíl v %
Přímé náklady	6 477	34,76	6 729	32,60	6 559	32,87
Nepřímé náklady	12 157	65,24	13 912	67,40	13 395	67,13
Náklady celkem	18 634	100,00	20 641	100,00	19 954	100,00

Zdroj: vlastní zpracování

Vývoj přímých a nepřímých nákladů je ve třech sledovaných letech proměnlivý. Nejmenší náklady jsou zaznamenány v roce 2009. Hlavní podíl na těchto nízkých nákladech má vysoká částka rezerv na opravy na účtu 511 (opravy seníku, skladu krmiv, opravy strojů, dojícího zařízení a kravínů), která se rozpouštěla.

V roce 2010 byly náklady naopak nejvyšší. Zvýšily se náklady na pohonné hmoty, spotřebu materiálu pro rostlinnou a živočišnou výrobu a na spotřebu osiv.

V roce 2011 byla zaváděna některá úsporná opatření a podařilo se některé položky nákladů snížit. Mezi úsporná opatření patří regulace ústředního topení, využívání úsporných zářivek a zprovoznění starých studen. Tímto se podařilo snížit náklady na energii. Další úspora byla zavedena v oblasti služeb, kdy se rozhodli provádět některé zemědělské služby samostatně.

4.3 Klasifikační analýza nákladů

Metoda klasifikační analýzy nákladů je založena na členění nákladů do skupiny fixních a variabilních. Podmínka pro roztřídění nákladových položek je, zda se mění nebo nemění se změnami objemu produkce.

V této kapitole bude opět věnována pozornost dvěma účetním obdobím, a to roku 2010 a 2011. V závěru kapitoly bude uveden souhrnný přehled fixních a variabilních nákladů v letech 2009 - 2011.

4.3.1 Klasifikační analýza nákladů let 2010 a 2011

Tato část bude nejprve zaměřena na strukturu fixních nákladů a variabilních nákladů. Na závěr bude uvedena celková výše a procentní podíl celkových fixních a variabilních nákladů let 2009 – 2011.

Fixní náklady

Fixní náklady jsou se změnou objemu produkce ve sledovaném období neměnné. Ve společnosti Agrofyto fixní náklady tvoří okolo 35 % z celkových nákladů.

Na těchto nákladech se podílí:

- **odpisy** – tvoří největší část fixních nákladů 46 %. Obsahuje odpisy dlouhodobého hmotného majetku, kterými jsou odpisy budov, strojů, základního stáda a krav.
- **mzdy** – se mzdami úzce souvisí sociální a zdravotní pojištění, celkem tvoří okolo 13 % fixních nákladů. Patří zde mzdy THP, které nemají vliv na velikost produkce.
- **leasing** – tato položka zahrnuje leasing na traktory a další zemědělské stroje. V roce 2010 tento náklad zaujímal 9,88 % a v roce 2011 klesl na 7,25 %. Bylo to způsobeno skončením leasingu na auto a traktor.

- **pronájem půdy** – neboli pachtovné je platba za používání cizí půdy za účelem hospodaření. Tento náklad se v roce 2010 podílel na fixních nákladech okolo 9,50 %, v roce 2011 klesl na 5,90 %. Tento pokles byl způsoben tím, že v roce 2010 se pachtovné vyplácelo zpětně.
- **služby** – mezi služby fixního charakteru patří poradenské práce, školení, znalecké služby a laboratorní rozbor. Tyto služby také nemají vliv na velikost produkce.
- **energie** – zahrnuje elektřinu a vodu, které nemají přímou souvislost s objemem výroby.
- **sociální náklady** – pod tuto položku spadá stravné zaměstnanců a penzijní připojištění od společnosti.
- **daně a poplatky** – tvoří daň silniční, daň z nemovitosti a ostatní nepřímé daně a poplatky.
- **ostatní provozní náklady** – tento fixní náklad zahrnuje pojištění a zůstatkovou cenu prodaného dlouhodobého hmotného a dlouhodobého nehmotného majetku.
- **tvorba zákonných rezerv** – jedná se o rozpouštění rezerv na účtu 511 (opravy seníku, skladu krmiv, opravy strojů, dojícího zařízení a kravínů).
- **finanční náklady** – zde patří především úroky z dlouhodobého úvěru a kurzové ztráty. U tohoto nákladu byl zaznamenán pokles. Hlavním důvodem bylo skončení tří úvěrů.

Tab. č. 4.9 Fixní náklady roku 2010 a 2011 (v Kč)

Položka	Rok			
	2010		2011	
	částka v Kč	podíl v %	částka v Kč	podíl v %
Mazadla	52 863	0,70	60 011	0,87
Spotřeba ochranných pomůcek a dezinfekční prostředky	78 977	1,04	113 218	1,65
Pastevní ohrady	346 341	4,57	150 634	2,19
Ostatní spotřeba – PC	10 661	0,14	26 811	0,39
Drobný dlouhodobý majetek	110 354	1,46	86 144	1,25
Energie (elektřina, voda)	157 997	2,08	110 053	1,60
Cestovné	88 178	1,16	79 223	1,15
Leasing	749 212	9,88	498 758	7,25
Software	15 642	0,21	122 746	1,78
Pronájem půdy	723 867	9,54	408 208	5,94
Telefony, známky, rozhlasový poplatek, reklama	171 028	2,26	142 602	2,07
Služby (poradenské práce, školení, znalecké služby aj.)	178 790	2,36	192 756	2,80
Úhyn dobytka	51 015	0,67	32 605	0,47
Mzdy THP	683 480	9,01	697 530	10,14
Sociální a zdravotní pojištění THP	222 746	2,93	234 764	3,41
Sociální náklady	188 582	2,49	138 819	2,02
Daně a poplatky	213 000	2,81	192 000	2,79
Ostatní provozní náklady	293 580	3,87	655 142	9,53
Odpisy DHM a DNM	3 335 686	43,98	3 355 328	48,79
Tvorba zákonných rezerv	-613 555	-8,09	-670 000	-9,74
Finanční náklady	525 388	6,93	249 402	3,63
Fixní náklady celkem	7 583 832	100,00	6 876 754	100,00

Zdroj: vlastní zpracování

Variabilní náklady

Variabilní náklady se mění při změně objemu produkce. Ve společnosti Agrofyto tyto náklady tvoří největší část z celkových nákladů, pohybují se kolem 65 %.

Tyto náklady zahrnují:

- **mzdy** – s nimi úzce souvisí sociální a zdravotní pojištění. Tato položka tvoří největší podíl na variabilních nákladech, pohybuje se okolo 33 %. Variabilním nákladem jsou proto, že se změnou objemu produkce se musí zvýšit nebo snížit počet pracovníků.
- **opravy a udržování** – tvoří druhou největší položku variabilních nákladů, jejich výše se pohybuje okolo 16 %. Jsou zde zařazeny opravy seníků, stodol, strojů, dojícího zařízení a kravínů. Čím více se stroje a zařízení využívají, tím jsou vyžadovány častější opravy. Častější opravy si také vyžadují starší stroje.
- **spotřeba nakoupených krmiv a steliv** – tato položka zaujímá třetí největší položku ve skupině variabilních nákladů. V roce 2010 se pohybovala okolo 14 % a v roce 2011 klesla na 12,46 %. Toto snížení je způsobeno využíváním vlastních krmiv a steliv. Tento náklad přímo souvisí s produkcí.
- **spotřeba pohonných hmot** – jde o čtvrtou nejvyšší položku. Na variabilních nákladech se podílí 11 %. Tento náklad je zařazen do skupiny variabilních nákladů, protože se jedná o pohonné hmoty do strojů a traktorů. V období sklizně, sušení sena, obdělávání polí a pastvin jsou stroje a traktory intenzivně využívány.
- **spotřeba náhradních dílů ke strojům a zařízením** – tato položka se v roce 2010 podílela 7 % a v roce 2011 10 % na variabilních nákladech. Zvýšení tohoto nákladu je způsobenou větší poruchovostí. Jedná se o opravy zemědělských strojů a ze stejného důvodu jako pohonné hmoty byl tento náklad zařazen do variabilních nákladů. Čím více jsou stroje a zařízení využívány, tím více dochází k jejich poruchovosti, a to má za následek větší spotřebu náhradních dílů.
- **služby** – do skupiny služeb variabilního charakteru patří zemědělské práce, veterinární a plemenné služby.
- **energie** – jedná se o elektřinu k osvětlení, v zimních měsících k vytápění, v letních měsících k fungování klimatizace kravínů. Voda slouží k napájení zvířat.
- **spotřeba materiálu** – patří zde spotřeba materiálu, jak pro rostlinnou, tak i živočišnou výrobu.

Tab. č. 4.10 Variabilní náklady roku 2010 a 2011 (v Kč)

Položka	Rok			
	2010		2011	
	částka v Kč	podíl v %	částka v Kč	podíl v %
Spotřeba materiálu (rostlinná a živočišná výroba)	493 817	3,78	318 853	2,44
Spotřeba nakoupených krmiv a steliv	1 803 011	13,81	1 629 909	12,46
Spotřeba osiv	100 195	0,77	101 132	0,77
Spotřeba ostatního nakoupeného materiálu	103 022	0,79	158 180	1,21
Mzdy dělníků	3 189 575	24,43	3 255 142	24,89
Sociální a zdravotní pojištění dělníků	1 039 484	7,96	1 095 567	8,38
Energie (elektřina, voda)	703 023	5,38	489 689	3,75
Služby (zemědělské práce, plemenné a veterinární služby aj.)	1 035 028	7,93	1 146 992	8,77
Spotřeba pohonných hmot	1 497 859	11,47	1 426 966	10,91
Opravy a udržování	2 189 886	16,77	2 100 489	16,06
Spotřeba náhradních dílů ke strojům a zařízením	902 617	6,91	1 354 213	10,36
Variabilní náklady celkem	13 057 517	100,00	13 077 132	100,00

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. č. 4.11 Procentní podíl fixních a variabilních nákladů let 2009 – 2011

Položka	Rok					
	2009		2010		2011	
	částka v tis. Kč	podíl v %	částka v tis. Kč	podíl v %	částka v tis. Kč	podíl v %
Fixní náklady	6 523	35,01	7 584	36,74	6 877	34,46
Variabilní náklady	12 111	64,99	13 058	63,26	13 077	65,54
Náklady celkem	18 634	100,00	20 642	100,00	19 954	100,00

Zdroj: vlastní zpracování

Z výše uvedeného vyplývá, že fixní náklady se pohybují okolo 35 % a variabilní náklady okolo 65 %. Dá se říci, že jejich vývoj ve sledovaných letech nevykazuje žádné velké odchylky od jejich standardní hodnoty.

4.4 Analýza bodu zvratu

Jak již bylo popsáno v teoretické části, bodu zvratu je dosaženo tehdy, když se celkové výnosy rovnají celkovým nákladům.

Hlavní činností společnosti Agropyto je produkce mléka. Proto bude analýza bodu zvratu aplikována na hodnoty spojené s produkcí mléka v roce 2011. Nejprve budou náklady na mléko rozděleny na fixní a variabilní. Dále budou vypočteny parametry potřebné pro stanovení bodu zvratu a nakonec bude následovat propočet bodu zvratu.

4.4.1 Rozdělení nákladů na fixní a variabilní část

Pro výpočet bodu zvratu je nezbytné náklady rozdělit na fixní a variabilní. K tomu byla využita metoda klasifikační analýzy, jejíž teoretický princip je popsán v kapitole 2.3.1. Údaje byly čerpány z výkazu zisku a ztráty a z kalkulace příspěvku na úhradu pro dojnice.

Fixní náklady

V následující tabulce budou uvedeny položky fixního charakteru. Nejvyšší hodnotu zaujímá položka náklady na vyvážení hnoje. Jedná se o náklady na techniku k vyvážení hnoje. Dále zde patří dezinfekční prostředky, spotřeba elektřiny, spotřeba náhradních dílů, opravy a pojištění.

Tab. č. 4.12 Fixní nákladu související s produkcí mléka

Položka	Částka v Kč	Podíl v %
Dezinfekční prostředky	85 000	4,82
Spotřeba elektřiny	327 689	18,58
Spotřeba náhradních dílů	58 000	3,29
Opravy dojícího zařízení	78 282	4,44
Opravy kravín	86 320	4,90
Pojištění	29 000	1,64
Náklady na rozvoz hnoje	1 099 400	62,35
Fixní náklady celkem	1 763 391	100,00

Zdroj: vlastní zpracování

Variabilní náklady

Do skupiny variabilních nákladů byly zařazeny krmiva, služby, mzdy a s nimi související sociální a zdravotní pojištění, spotřeba materiálu a spotřeba vody. Tyto náklady ovlivňují produkci mléka a nejvíce položka krmiva. Jsou zde zařazeny různé druhy krmiv a minerálních přísad, které podporují kvalitu a množství mléka. Druhou nejvyšší položkou jsou mzdy. Zde jsou zařazeny mzdy pracovníků, které se starají o spokojenost dojníc. Další důležitou položku tvoří služby, kde jsou zařazeny služby plemenářů a veterinářů. Plemenáři se starají o kontrolu užitkovosti a inseminaci dojníc, veterináři zaručují jejich zdraví.

Tab. č. 4.13 Variabilní náklady související s produkcí mléka

Položka	Částka v Kč	Podíl v %
<i>Krmiva</i>	<i>3 532 112</i>	<i>54,30</i>
• mačkané obilí	827 220	12,72
• mačkaná kukuřice	540 000	8,30
• objemná krmiva	1 749 000	1,20
• sláma	78 000	1,20
• MKP (minerální krmná přísada)	221 300	3,40
• Liz Mg (minerální sůl)	83 192	1,28
• sojový šrot	33 400	0,51
<i>Služby</i>	<i>410 882</i>	<i>6,32</i>
• plemenáři	181 800	2,79
• veterináři	103 000	1,58
• ostatní	126 082	1,94
<i>Mzdy</i>	<i>1 726 000</i>	<i>26,53</i>
<i>Sociální a zdravotní pojištění</i>	<i>586 000</i>	<i>9,01</i>
<i>Spotřeba materiálu</i>	<i>88 100</i>	<i>1,35</i>
<i>Spotřeba vody</i>	<i>162 000</i>	<i>2,49</i>
Variabilní náklady celkem	6 505 094	100,00

Zdroj: vlastní zpracování

4.4.2 Stanovení parametrů pro výpočet bodu zvratu

Mezi tyto parametry patří celkové fixní a variabilní náklady, jejichž hodnoty byly zjištěny v předchozí kapitole. Dále zde náleží jednotkové variabilní náklady a jednotková cena.

Výpočet jednotkových variabilních nákladů

Tento parametr se stanoví jako podíl celkových variabilních nákladů a objemu produkce, kde objem produkce je vyjádřen v litrech za dané období.

$$vn = \frac{VN}{Q} = \frac{6\,505\,094}{734\,275} = 8,86 \text{ Kč/l}$$

Výpočet jednotkové ceny

Tento ukazatel lze vyjádřit, jako podíl tržeb a objemu produkce za dané období. Výpočet je odvozen ze vzorce (2.4).

$$p = \frac{T}{Q} = \frac{7\,829\,023}{734\,275} = 10,66 \text{ Kč/l}$$

Všechny parametry pro výpočet bodu zvratu jsou již stanoveny a dále bude proveden samotný výpočet bodu zvratu.

4.4.3 Výpočet bodu zvratu

Stanovení bodu zvratu bude provedeno v naturálních i peněžních jednotkách podle vzorce (2.9).

Bod zvratu v naturálních jednotkách.

$$Q_{krit.} = BZ = \frac{FN}{p - vn} = \frac{1\,763\,391}{10,66 - 8,86} = 979\,662 \text{ l}$$

Pokud porovnáme bod zvratu stanovený v naturálních jednotkách 979 662 litrů se skutečným objemem produkce mléka 734 275 litrů, tak již na první pohled je patrné, že objem produkce mléka je hluboko pod úrovní bodu zvratu. Rozdíl je ve výši 245 387 litrů. Skutečnost, že produkce mléka nedosahuje bodu zvratu, je dána vysokými náklady a nízkou cenou mléka.

Bod zvratu v peněžních jednotkách.

Bod zvratu v peněžních jednotkách se vypočte vynásobením bodu zvratu v naturálních jednotkách a cenou za litr mléka.

$$BZ_{Kč} = 979\,662 \cdot 10,66 = 10\,443\,197 \text{ Kč}$$

V peněžních jednotkách bod zvratu dosahuje částky 10 443 197 Kč, ve skutečnosti společnost Agrofyto utrží za mléko 7 829 023 Kč, což je ztráta ve výši 2 614 174 Kč. Lze konstatovat, že pro společnost Agrofyto je produkce mléka ztrátová.

Pokud by byla vyvíjena snaha o snížení nákladů, mohlo by se to odrazit na kvalitě bio mléka a ostatních bio produktů. V případě zvýšení ceny, by společnost mohla ztratit svého stálého odběratele, který by nebyl ochoten nabídnout vyšší cenu za mléko. V tomto případě hrají velkou roli dotace na mléko, které společnost dostává od Státního zemědělského intervenčního fondu. Bez těchto dotací by byla tato činnost hluboce ztrátová.

4.5 Shrnutí

Společnost Agrofyto má evidovány náklady ve výkazu zisku a ztráty a v hlavní knize. Jsou zde všechny syntetické a analytické účty. Každý syntetický účet má své analytické členění podle potřeby společnosti.

Náklady byly členěny z hlediska druhového a kalkulačního. Pro analýzu nákladů byla použita metoda klasifikační analýzy. Bod zvratu byl aplikován na produkci mléka. Na základě členění nákladů, metody klasifikační analýzy a bodu zvratu lze jednoznačně potvrdit, že náklady v ekologickém zemědělství vysoce převažují nad výnosy. Je to způsobeno především specifickým druhem podnikání, který je dosti rizikový a náročný na provoz. Ekologické zemědělství je zákonně upraveno, což vyžaduje hospodaření v souladu se zákonem a dodržování stanovených podmínek pro provoz ekologického zemědělství.

Téměř každá ekologická farma žádá a využívá dotace pro svoji činnost. Bez těchto dotací by společnost Agrofyto nemohla dosahovat zisku. Po vstupu do Evropské unie byly ujednány a sjednoceny podmínky a stanoveny normy pro provoz ekologického zemědělství. Společnost Agrofyto musela přizpůsobit prostory a zařízení dle norem, které musí neustále dodržovat. To se týká i žádostí o dotace a jejich využívání. Dodržování norem a splnění podmínek pro získání dotace a jejich následného využívání je přísně kontrolováno jak Evropskou unií, tak i různými institucemi jako je Státní zemědělský intervenční fond.

Druhové členění vychází z výkazu zisku a ztráty. Náklady a výnosy byly analyzovány v letech 2009 - 2011. Byly rozebrány položky s nejvyššími podíly na celkových nákladech a výnosech.

Kalkulační členění nákladů bylo provedeno dle hlavní knihy. Toto členění dělí náklady na přímé a nepřímé. Z podrobného členění nákladů vyplývá, že nepřímé náklady vysoce převažují nad náklady přímými. Lze to odůvodnit tím, že se jedná o specifický druh podnikání, který vyžaduje pro chod společnosti řadu nepřímých nákladů. Vývoj ve sledovaných letech, tj. 2009 – 2011 je proměnlivý.

Metoda klasifikační analýzy člení náklady na fixní a variabilní. Je uvedena jejich struktura, procentní podíl na jejich celkové výši, a také odůvodnění, proč byly zařazeny do skupiny fixních nebo variabilních nákladů. Variabilní náklady převyšují náklady fixní. Jejich výše se pohybovala ve sledovaných letech kolem 65 %.

Analýza bodu zvratu je zaměřena na produkci mléka. Vyžaduje rozdělení nákladů na fixní a variabilní. Proto bylo nutné náklady související s produkcí mléka rozdělit na fixní a variabilní. Na základě výpočtu bodu zvratu v naturálních i peněžních jednotkách byla opět potvrzena skutečnost, že náklady vysoce převyšují výnosy. Objem produkce mléka je hluboko pod úrovní bodu zvratu.

5 ZÁVĚR

Tématem bakalářské práce byla Analýza nákladů a jejich zhodnocení ve vybraném podniku. Cílem bylo provést analýzu nákladů na ekofarmě a potvrdit tak, že náklady v ekologickém zemědělství vysoce převažují nad výnosy.

Pro analýzu nákladů bylo využito dvojí členění, druhové a kalkulační. Jako metoda analýzy nákladů byla použita metoda klasifikační analýzy. Byl také realizován bod zvratu, který byl aplikován na produkci mléka. Podle členění nákladů, metody klasifikační analýzy i bodu zvratu lze konstatovat vysoké náklady a nízké výnosy.

Teoretická část byla zaměřena na definování nákladů. Byla zde uvedena pojetí nákladů z různých aspektů, způsoby, kterými lze náklady klasifikovat, které metody slouží pro stanovení nákladových funkcí, a také analýza bodu zvratu.

Ve třetí části byla představena společnost Agrofyto, spol. s r. o. Byly uvedeny základní údaje o společnosti, její produkty, jak hospodaří ekologičtí zemědělci a rovněž základní ekonomické ukazatele společnosti.

V praktické části byla provedena analýza nákladů. K tomu byla využita metoda klasifikační analýzy, a také členění nákladů z hlediska druhového a kalkulačního. V neposlední řadě byla aplikována analýza bodu zvratu na produkci mléka.

Zemědělská prvovýroba je velmi nákladná, což jednoznačně potvrzuje i společnost Agrofyto svými vysokými náklady na provoz své hlavní činnosti, čímž je produkce mléka. Tato činnost je velmi ztrátová z důvodu neochoty odběratele nabídnout vyšší cenu. Proto společnost žádá o dotace, díky nimž je její činnost zisková. Skutečnost vysokých nákladů společnosti se jednoznačně potvrdila na základě analýzy bodu zvratu. Snížení nákladů by bylo v tomto případě velmi sporné, zejména z důvodu snížení kvality bio mléka a ostatních bio produktů. Pokud by byla tato možnost uvažována, vyžadovala by detailní analýzu nákladů, díky níž by bylo možné odstranit případné nedostatky v jejich řízení, a zvýšit tak efektivnost. Tato problematika je nad rámec stanoveného cíle práce, kterého se podařilo dosáhnout.

Seznam použité literatury

Knižní publikace

- [1] DLUHOŠOVÁ, Dana, Jarmila MRUZKOVÁ a Iveta RATMANOVÁ. *Teorie nákladů a kalkulace*. 1. vyd. Ostrava: Ekonomická fakulta, 1997. 83 s. ISBN 80-7078-444-X.
- [2] GRUBLOVÁ, Eva a kol. *Podniková ekonomika*. 1. vyd. Ostrava: Repronis, 2007. 438 s. ISBN 80-86122-75-1.
- [3] HRADECKÝ, Mojmír, Jiří LANČA a Ladislav ŠÍŠKA. *Manažerské účetnictví*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008. 259 s. ISBN 978-80-247-2471-3.
- [4] POPESKO, Boris. *Moderní metody řízení nákladů: jak dosáhnout efektivního vynakládání nákladů a jejich snížení*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 233 s. ISBN 978-80-247-2974-9.
- [5] SYNEK, Miloslav a kol. *Manažerská ekonomika*. 5. aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada Publishing, 2011. 471 s. ISBN 978-80-247-3494-1.
- [6] SYNEK, Miloslav a Eva KISLINGEROVÁ a kol. *Podniková ekonomika*. 5. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. 528 s. ISBN 978-80-7400-336-3.
- [7] WAGNER, Jaroslav. *Měření výkonnosti: jak měřit, vyhodnocovat a využívat informace o podnikové výkonnosti*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2009. 248 s. ISBN 978-80-247-2924-4.

Elektronické zdroje

- [8] AGROFYTO. *www.agrofyto.cz* [online]. © 2010 [cit. 2012-02-20]. Dostupné z: <http://agrofyto.cz/>

- [9] BUSINESS CENTER. *Pojmy*. *www.business.center.cz* [online]. © 1998 – 2012 [cit. 2012-03-10]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pojmy/p1260-neprime-naklady.aspx>

- [10] ČIANEWS. *Ekonomika*. *www.cianews.cz* [online]. © 2012 [cit. 2012-02-25]. Dostupné z: <http://www.cianews.cz/ekonomika/rekordni-rok-2011-se-v-zemedelstvi-letos-nebude-opakovat/>

- [11] JUSTICE. *Výpis z obchodního rejstříku: Agrofyto, spol. s r. o. Lidečko*. *www.justice.cz* [online]. © 2012 [cit. 2012-03-12]. Dostupné z: [https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-vypis?subjektId=isor%3a163990&typ=actual&klic=ZRAo1kGBy8MshUEmoK1vkg%3d%](https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-vypis?subjektId=isor%3a163990&typ=actual&klic=ZRAo1kGBy8MshUEmoK1vkg%3d%3d)

Seznam zkratk

N	celkové náklady
VN	celkové variabilní náklady
vn	jednotkové variabilní náklady
FN	celkové fixní náklady
fn	jednotkové fixní náklady
Q	objem produkce
T	celkové tržby
p	cena
Q_{krit}	kritický objem produkce
BZ	bod zvratu
m	jednotková marže
M	celková marže
Z	zisk
VK	výrobní kapacita
HV	hospodářský výsledek
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
THP	technickohospodářský pracovník
PC	osobní počítač (personal computer)
KEZ	kontrola ekologického zemědělství
GMO	geneticky modifikované organismy
MKP	minerální krmná přísada

Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Lidečku dne 11. května 2012

.....

Andrea Brhlová

Seznam příloh

Příloha č. 1	Výkaz zisku a ztráty
Příloha č. 2	Přehled ocenění BIO výrobků

Ozn.	Účet	Text	Rok		
			2009	2010	2011
I.		Tržby za prodej zboží	-	-	-
A.		Náklady vynaložené na prodej zboží	-	-	-
+		Obchodní marže	-	-	-
II.		Výkony	9 359	9 973	10 011
1.		Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	8 465	8 848	9 141
	601	Tržby za vlastní výrobky	7 858	8 464	8 788
	601.10	Rostlinná výroba	207	331	184
	601.20	Živočišná výroba	490	361	298
	601.21	Výkrm/býci	-	-	477
	601.30	Mléko	7 161	7 772	7 829
	601.56	Tržba doprava	-	-	-
	602	Tržby z prodeje služeb	607	384	353
	602.01	Tržby EZ chov zvířat	-	-	-
	602.02	Služby v ŽV	-	-	-
	602.03	Služby informační v EZ	25	20	33
	602.10	Chemička	-	-	-
	602.15	Sklad obilí	-	-	-
	602.20	Autojeřáb	-	-	-
	602.22	Manitou	16	11	5
	602.55	Dílky	-	-	5
	602.56	Doprava	237	168	43
	602.57	Vývoz jímky	200	70	118
	602.60	Nájem	5	-	-
	602.61	Úpravy pozemku	124	115	149
2.		Změna stavu vnitropodnikových zásob vlastní výroby	216	-15	20
3.		Aktivace	678	1 140	850
	621	Aktivace materiálu a zboží	-	-	-
	624	Aktivace základního stáda	678	1 140	850
B.		Výkonová spotřeba	10 340	11 574	10 756
1.		Spotřeba materiálu a energie	5 622	6 713	6 031
	501	Spotřeba materiálu	4 813	5 852	5 431
	501.01	Spotřeba materiálu RV	12	360	231
	501.02	Spotřeba materiálu ŽV	58	134	88
	501.03	Spotřeba nakoupených pohonných hmot	21	10	102
	501.04	Spotřeba chemických ochranných prostředků	-	-	-
	501.05	Spotřeba nakoupených krmiv a steliv	1 837	1 803	1 627
	501.06	Spotřeba stavebního materiálu	60	342	-
	501.07	Spotřeba osiv	180	100	101
	501.08	Spotřeba náhradních dílů ke strojům a zařízení	1 004	903	1 354

	501.09	Spotřeba pohonných hmot – nafta	914	1 488	1 326
	501.10	Mazadla	51	53	60
	501.12	Drobný hmotný majetek bez evidence	11	10	6
	501.15	Ostatní spotřeba – PC	22	11	27
	501.18	Spotřeba ochranných pomůcek	26	23	28
	501.19	Spotřeba ostatních nakoupeného materiálu	188	103	158
	501.20	Dezinfekční prostředky	67	56	85
	501.21	Pastevní ohrady	245	346	151
	501.28	Drobný dlouhodobý majetek	116	110	86
	501.99	Spotřeba materiálu – nedaňový	1	-	1
	502	<i>Spotřeba energie</i>	809	861	600
	502.10	Spotřeba elektrické energie	521	585	418
	502.20	Spotřeba plynu	-	-	-
	502.30	Spotřeba vody	288	276	182
2.		Služby	4 718	4 861	4 725
	511	<i>Opravy a udržování</i>	1 857	1 848	2 101
	511.03	Seník Valašské Příkazy z rezerv	1 443	571	378
	511.04	Opravy elektro	-	-	-
	511.05	Oprava sýpky Lidečko	-	-	-
	511.06	Oprava cest na farmě Horní Lideč	-	-	-
	511.08	Oprava PC	-	2	1
	511.17	Oprava zadní stodola - Horní Lideč	-	-	162
	511.18	Oprava skladu krmiv - Horní Lideč	-	5	-
	511.19	Ostatní opravy	-	21	1
	511.20	Náklady na opravu strojů	152	124	238
	511.21	Oprava dojícího zařízení + zařízení pro živočišnou výrobu	67	81	68
	511.22	Kravín Lidečko	-	10	47
	511.23	Kravín Horní Lideč – přední	-	-	9
	511.24	Oprava silážní jámy	-	-	-
	511.25	Oprava zimoviště – Lidečko	4	103	82
	511.26	Kravín Horní Lideč – zání	119	215	291
	511.27	Dílna, kovárna, sklad Lidečko	-	26	580
	511.28	Oprava dílny a šatny v Lidečku	72	690	244
	512	<i>Cestovné</i>	6	3	58
	512.01	Stravné	-	-	-
	512.04	Cestovné vlastním autem zaměstnance	-	-	55
	512.09	Ubytování – nedaňové	-	-	3
	513	<i>Náklady na reprezentaci</i>	34	85	21
	518	<i>Ostatní služby</i>	2 821	2 925	2 545
	518.01	Ostatní služby – reklama	14	23	18
	518.02	Leasing – Škoda Fabia	107	107	5
	518.03	Teleskopický nakladač Manitou	347	347	347
	518.04	Leasing - Z 8441.12 Proxima	168	168	146
	518.05	Leasing – Z 11441	112	-	-
	518.06	Leasing – návěs	-	-	-

	518.07	Leasing – traktor Zetor 114	-	-	-
	518.08	Leasing – nakladač Manitou	-	-	-
	518.09	Leasing – traktor Z 8441	-	127	-
	518.10	Zemědělské práce	863	771	843
	518.11	Živočišná výroba – porážka	-	-	-
	518.12	Plemenné služby	120	136	182
	518.13	Veterinární služby	115	109	103
	518.15	Software	37	16	123
	518.19	Služby výrobních povinností	19	19	19
	518.23	Ostatní přepravné a služby	-	-	-
	518.29	Elektronické služby	-	-	-
	518.30	Elektrická energie – Valašsko	-	-	-
	518.31	Nájem	-	-	-
	518.32	Pronájem půdy – pachtovné	383	723	408
	518.40	Telefony	140	140	115
	518.41	Známky	17	5	6
	518.42	Rozhlasový poplatek	3	3	3
	518.90	Ostatní služby – nedaňové	1	1	1
	518.91	Ostraha – vrátný	-	-	-
	518.92	Práce žáka SOU	-	-	-
	518.93	Asana – úhyn dobytku	70	51	33
	518.94	Poradenské práce	138	88	63
	518.95	Školení	32	27	26
	518.96	Deratizace, čistírna	60	35	41
	518.97	Ostatní služby – znalecké	54	9	45
	518.98	Laboratorní rozborů – živočišná výroba	21	20	18
+		Přidaná hodnota	-981	-1 600	-2 135
C.		Osobní náklady	5 303	5324	5 422
	521	Mzdové náklady	3 893	3 873	3 953
	524	Zákonné sociální pojištění	1 212	1 262	1 330
	527	Zákonné sociální náklady	193	176	139
	527.12	Stravné zaměstnancům	146	129	139
	527.22	Penzijní připojištění od org.	47	47	-
	528	Ostatní sociální náklady	5	13	-
D.		Daně a poplatky	207	213	192
	531	Daň silniční	19	19	19
	532	Daň z nemovitosti	158	179	141
	533	Daň darovací	-	-	-
	538	Ostatní nepřímé daně a poplatky	30	15	32
	538.01	Daně z převodu nemovitosti	23	11	17
	538.03	Kolky a jiné poplatky	7	4	15
III.		Jiné provozní výnosy	12 251	12 832	12 135
	641	Tržby z prodeje DHM a DNM	552	582	450
	641.10	Prodej DHM – stroje	-	-	29
	641.20	Krávy	548	568	416
	641.30	Prodej pozemku	4	14	5
	642	Tržby z prodeje materiálu	16	23	34

	642.04	Postřik	-	-	-
	642.10	Nak. Osivo	-	1	-
	642.12	Tržba – prodej DKP	-	-	-
	642.15	Nak. Krmivo	-	-	-
	642.19	Prodej ostatního materiálu	16	22	34
	644	<i>Smluvní pokuty a penále</i>	-	-	-
	648	<i>Ostatní provozní výnosy</i>	11 683	12 227	11 651
	648.01	Dotace RV	10 702	11 400	11 352
	648.02	Dotace ŽV	981	795	276
	648.03	Státní intervenční fond	-	32	-
	648.04	Dotace ÚP	-	-	-
	648.05	Náhrada škody	-	-	23
E.		Jiné provozní náklady	255	294	655
	541	<i>Zůstatková cena prodaného DHM a DNM</i>	-	14	79
	542	<i>Prodaný materiál</i>	-	-	9
	543	<i>Dary</i>	3	-	24
	544	<i>Smluvní pokuty a penále</i>	-	-	2
	545	<i>Ostatní pokuty a penále</i>	1	-	1
	546	<i>Odpisy pohledávek</i>	-	-	-
	548	<i>Ostatní provozní náklady</i>	251	280	540
	548.01	Ostatní provozní náklady	-	-	-
	548.21	Zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnance zákon 125/93	26	26	27
	548.22	Zákonné pojištění vozidel	45	68	60
	548.90	Ostatní náklady – škody	-	-	-
	548.91	Zemědělské pojištění	180	186	228
	548.99	Zaokrouhlení – nedaňové	-	-	225
F.	551	Odpisy nehmotného a hmotného investičního majetku	3 464	3 336	3 355
	551.11	Odpisy budovy	1 077	896	1 343
	551.12	Odpisy strojů	1 542	1 498	1 162
	551.20	Základní stádo	81	21	850
	551.28	Odpisy DHM po leas. a transform.	1	-	-
	551.30	Odpisy krav	763	921	-
IV.		Zúčtování rezerv a časového rozlišení provozních výnosů	-	-	-
	652	Zúčtování zákonných rezerv	-	-	-
G.	552	Tvorba rezerv a časového rozlišení provozních nákladů	-1 407	-614	-670
V.		Zúčtování opravných položek do provozních výnosů	-	-	-
H.		Zúčtování opravných položek do provozních nákladů	-	-	-
VI.		Převod provozních výnosů	-	-	-
I.		Převod provozních nákladů	-	-	-
*		PROVOZNÍ HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK	3 448	2 678	2 436

VII.		Finanční výnosy	-	-	39
	662	Úroky	-	-	-
	662.10	Úroky přijaté z běžného účtu	-	-	-
	663	Kurzové rozdíly	-	-	39
J.		Finanční náklady	485	525	280
	562	Úroky debet	440	496	223
	563	Kurzové ztráty	-	-	30
	568	Ostatní finanční náklady	45	29	27
VIII.		Zúčtování rezerv do finančních výnosů	-	-	-
K.		Tvorba rezerv na finanční náklady	-	-	-
IX.		Zúčtování opravných položek do finančních výnosů	-	-	-
L.		Zúčtování opravných položek do finančních nákladů	-	-	-
X.		Převod finančních výnosů	-	-	-
M.		Převod finančních nákladů	-	-	-
*		Hospodářský výsledek z finančních operací	-485	-525	-241
		Hospodářský výsledek před zdaněním	2 963	2 153	2 195

2006 - Česká Biopotravina roku 2006 získal BIO kysaný nápoj

Titul „Česká biopotravina roku 2006“ získala za BIO kysaný nápoj Mlékárna Valašské Meziříčí.

Česká biopotravina roku, je soutěž, kterou každoročně vyhlašuje Nadace Partnerství a svaz ekologických zemědělců Pro-Bio. V roce 2006 bylo do soutěže nominováno 20 biopotravin z celé České republiky. Titul Biopotravina roku nakonec získal Bio kysaný nápoj z Mlékárny Valašské Meziříčí za výbornou chuť, praktické balení vhodné ke svačině, vkusný obal a širokou dostupnost i na malých městech.

2006 - Perla Zlínska pro BIO kysaný nápoj

2007 - Nejlepší Mlékárenský výrobek roku 2007 získal BIO kysaný nápoj

Dne 29. května 2007 při příležitosti Světového dne mléka se uskutečnilo předávání cen Mlékárenský výrobek roku 2007. Mlékárna Valašské Meziříčí vstoupila do soutěže se svým výrobkem BIO kysaný nápoj a v kategorii jogurty a kysané nápoje vybojovala 1. místo.

Pátého ročníku hodnocení výrobků se zúčastnilo 16 výrobců, kteří do hodnocení přihlásili 40 výrobků. Zařazeny byly výrobky, uvedené na trh od 1. dubna 2006 do 30. března 2007. Hodnoceny byly výrobky v šesti kategoriích. Hodnotící komise, byla složená z nezávislých odborníků. Vyhlašovatel a pořadatel akce bylo Ministerstvo zemědělství ČR, Českomoravský svaz mlékárenský a Ústav technologie mléka a tuků VŠCHT Praha.

2007 - Cena Perla Zlínska – BIO Kysaný nápoj

Za nejlepší výrobek Zlínského kraje 2007 v kategorii mléčných výrobků byl ohodnocen BIO kysaný nápoj s příchutí jahody.

Slavnostního vyhodnocení soutěže Perla Zlínska 2007 o nejkvalitnější potravinářský výrobek z produkce regionálních výrobců, se 16. června 2007 v Luhačovicích zúčastnil také hejtman Libor Lukáš, který nad projektem převzal záštitu a jeho statutární náměstek Vojtěch Jurčík.

Výrobci mlékárenských, pekárenských a masných výrobků ze Zlínského kraje soutěžili v

sobotu 16. června 2007 v sále Rondo v Luhačovicích o prestižní ocenění Perla Zlínska. Do již druhého kola soutěže Perla Zlínska, pořádané Agrární komorou a konané pod záštitou hejtmána Zlínského kraje, bylo v letošním roce přihlášeno 109 výrobků od 27 výrobců. Porota rozhodla udělit 31 nejlepším právo používat značku Perla Zlínska. Druhý ročník soutěže, která chce vyzdvihnout a podpořit výrobce ze Zlínského kraje proběhl v sále Rondo v Luhačovicích za velkého zájmu veřejnosti, která mohla všechny výrobky ochutnat a rozhodnutí poroty ověřit.

2008 - Mlékárenský výrobek roku 2008 – BIO jogurt borůvka, BIO jogurt bílý

Dne 27. května 2008 v rámci patnáctého výročí „Světového Dne mléka“ získala Mlékárna Valašské Meziříčí další ocenění v soutěži Mlékárenský výrobek roku 2008. V kategorii jogurtů a zakysaných výrobků obsadil první místo BIO jogurt borůvka. Komise složená z nezávislých odborníků hodnotila kvalitu, balení, vzhled, ale i přínos produktů vyrobených na území České republiky pro spotřebitele.

Akce se zúčastnili představitelé Ministerstva zemědělství, prezident Potravinářské komory České republiky, zástupci Agrární komory a manažeři mlékárenských společností. Ocenění Mlékárenských výrobků roku 2008 proběhlo pod záštitou ministra zemědělství Petra Gandaloviče. Mlékárna Valašské Meziříčí potvrdila svou kvalitu nejen ziskem prvního místa, ale také ziskem místa třetího. Na třetím místě se umístil BIO jogurt bílý.

2008 - Perla Zlínská – BIO jogurt bílý

2008 – Cena hejtmána zlínského kraje – celá kolekce BIO jogurtů

Mlékárna Valašské Meziříčí navázala na úspěch svých BIO jogurtů a získala další ocenění. **Dne 30. 8. 2008 získal ocenění Perla Zlínska BIO jogurt bílý** a Cenu hejtmána zlínského kraje si odnesla celá kolekce BIO jogurtů Mlékáren Valašské Meziříčí. Ocenění Perla Zlínska bylo udělováno v rámci Krajských dožíněk v Kroměříži. V arcibiskupském zámku se pak konala ochutnávka těch nejlepších výrobků Zlínského kraje. Hodnotitelská komise je složená z 13 členů (odborníci i laici) a jejím úkolem je vybrat co nejkvalitnější, nejlepší a nejchutnější výrobky.

2010 - BIO jogurt bílý „naše bio“ Mlékárny Valašské Meziříčí získal ocenění "Česká biopotravina roku 2010"

Výrobky Mlékárny Valašské Meziříčí opět bodují a dokazují tak svoji kvalitu. Potravinářská komora ČR ve spolupráci s PRO-BIO Svazem ekologických zemědělců zvolila v kategorii „Mléko a mléčné výrobky“ za nejlepší BIO výrobek BIO jogurt bílý „naše bio“ Mlékárny Valašské Meziříčí. Výrobek je prodáván do prodejen Billa.